

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DLA GMINY **GOZDOWO**
NA LATA 2025-2031

GMINA GOZDOWO | 2025

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Wprowadzenie	6
Metodologia opracowania Strategii	9
Podstawy prawne	11
Spójność z dokumentami strategicznymi	13
Dokumenty krajowe	13
Dokumenty regionalne	14
Metodologia badań społecznych	15
Wybór metod i technik badawczych	16
Dobór próby i narzędzie badawcze	16
Charakterystyka gminy Gozdowo	17
Położenie	17
Sytuacja demograficzna	18
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	20
Edukacja i wychowanie	23
Kultura, sport i rekreacja	25
Opieka zdrowotna	28
Bezpieczeństwo publiczne	29
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	31
Gminny system pomocy społecznej	37
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	42
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy	43
Struktura badanej próby	43
Problemy społeczne	45
Problem alkoholowy	46
Problem nikotynowy	48
Problem narkotykowy	49
Problem przemocy	50
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	54
Uczestnictwo w grach hazardowych	56

Inne uzależnienia behawioralne.....	57
Rynek pracy	58
Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	59
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	61
Zdrowie psychiczne	63
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów	65
Struktura badanej próby	65
Problem alkoholowy.....	67
Problem nikotynowy	68
Problem narkotykowy	69
Problem przemocy	71
Korzystanie z urządzeń elektronicznych.....	75
Uczestnictwo w grach hazardowych	77
Zdrowie psychiczne	77
Zaburzenia odżywiania	78
Sytuacja społeczna gminy Gozdowo	80
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	80
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	84
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	88
Przeciwdziałanie przemocy domowej	93
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	97
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób	99
zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	99
Wsparcie osób z problemem ubóstwa	102
Zdrowie psychiczne	105
Część programowa.....	107
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	108
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	109
Cel strategiczny nr 1	110
Cel strategiczny nr 2	113
Cel strategiczny nr 3	116
Cel strategiczny nr 4	119

Cel strategiczny nr 5	122
Cel strategiczny nr 6	124
Ramy finansowe Strategii.....	125
System wdrażania Strategii	126
System aktualizacji Strategii.....	127
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	128
Monitoring i ewaluacja.....	129
Wnioski i podsumowanie	133
Bibliografia	135
Spis rysunków, tabel, wykresów.....	136
Spis rysunków	136
Spis tabel	136
Spis wykresów	138

Wykaz skrótów

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOK – Gminny Ośrodek Kultury w Gozdowie

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDR – Karta Dużej Rodziny

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

PP – Posterunek Policji w Gozdowie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sierpcu

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu

SPZOP – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowach

UG – Urząd Gminy w Gozdowie

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku „Akademia Gozdowska”

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² N. G. Pikula, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

³ E. Bendyk, P. Buras, Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ▶ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ▶ wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- ▶ zdrowie psychiczne,
- ▶ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ▶ przeciwdziałanie przemocy domowej,
- ▶ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ▶ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ▶ wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom gminy Gozdowo dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego:

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

14. ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi

obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.

- ▶ **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁵.
- ▶ **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- ▶ Strategia Demograficzna 2040,
- ▶ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ▶ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- ▶ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- ▶ Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- ▶ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Gozdowo są: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+, Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030 oraz Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sierpeckiego na lata 2024-2033.

⁵ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Dokumenty lokalne

Najistotniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwoju Gminy Gozdowo na lata 2021-2030, odpowiadająca na zachodzące zmiany w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Dokument wyznacza podstawowe kierunki rozwoju, które mają za zadanie zapewnić odpowiednią jakość i poziom życia mieszkańców, równocześnie przeciwdziałając negatywnym zjawiskom i barierom. Strategia Rozwoju Gminy Gozdowo na lata 2021-2030 wyznacza 4 cele strategiczne:

- ▶ Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki lokalnej oraz dostępności komunikacyjnej,
- ▶ Podniesienie standardu życia mieszkańców w wymiarze środowiskowym, komunalnym i społecznym,
- ▶ Integracja społeczna i wzrost aktywności mieszkańców,
- ▶ Partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁶.

Niniejsza diagnoza realizowana przez gminę Gozdowo ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

⁶ Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej, s. 109.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Gozdowo zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁷. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), zakładającej przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badania zostały przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku i wzięło w nich udział **79 dorosłych mieszkańców** oraz **88 uczniów** z terenu gminy Gozdowo. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

⁷ Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.

Charakterystyka gminy Gozdowo

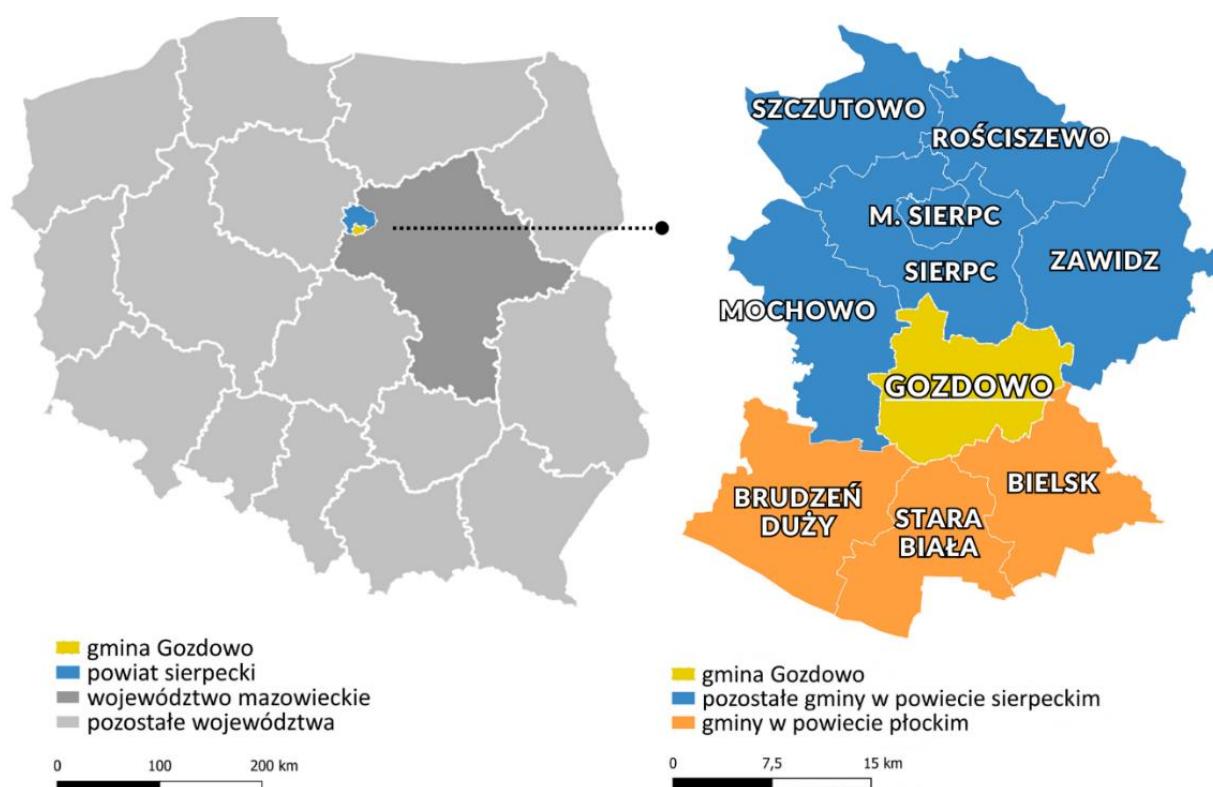
Położenie

Gozdowo to gmina wiejska położona w powiecie sierpeckim, w województwie mazowieckim. Zajmuje powierzchnię 126 km², co stanowi 14,8% powiatu oraz 0,4% całego województwa. Graniczy ona z gminami: Zawidz, Sierpc, Mochowo (powiat sierpecki) oraz Brudzeń Duży, Stara Biała i Bielsk (powiat płocki). Na sieć osadniczą Gminy składa się 31 jednostek pomocniczych, obejmujących 42 miejscowości.

Gmina Gozdowo zlokalizowana jest w bliskiej odległości od ośrodków miejskich: 15 km od Sierpca, 25 km od Płocka, 60 km od Włocławka, natomiast od stolicy kraju – Warszawy dzieli ją 125 km. Układ komunikacyjny Gminy kształtowany jest głównie przez sieć dróg o znaczeniu regionalnym oraz lokalnym. Jest Gminą o typowo rolniczym charakterze – zdecydowaną większość jej obszaru, tj. 84,2% stanowią użytki rolne, a 8,8% – tereny leśne. Gmina charakteryzuje się rozwiniętą infrastrukturą turystyczno-rekreacyjną, która stanowi istotny element jej atrakcyjności. Na jej terenie funkcjonują trzy gospodarstwa agroturystyczne, a dodatkowym atutem jest dostępność pola namiotowego w miejscowości Gozdowo. Gmina, o łagodnym ukształtowaniu terenu, sprzyja turystyce pieszej i rowerowej, a posiadane uwarunkowania przyciągają mieszkańców okolicznych miast, którzy coraz częściej decydują się na osiedlenie w Gminie na stałe.

Rysunek 1. Położenie gminy Gozdowo

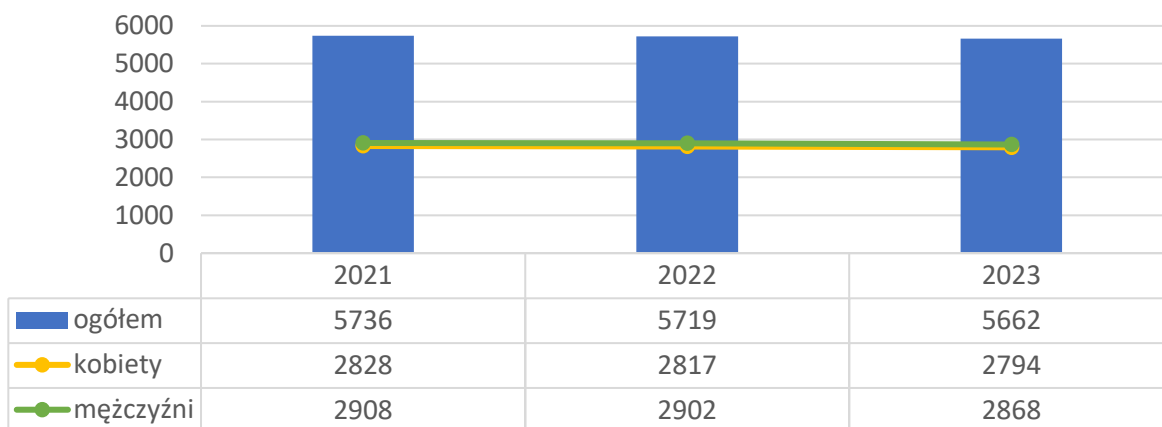
Źródło: opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Aktualna struktura demograficzna, będąca efektem procesów społeczno-demograficznych z przeszłości, w istotny sposób wpływa na kształtowanie się zjawisk i wyzwań społecznych w przyszłości. Wnikliwa analiza kluczowych cech demograficznych, procesów migracyjnych oraz zmian w strukturze wieku i liczby ludności dostarcza podstaw do oceny skuteczności dotychczasowych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. W kontekście obecnych trendów, takich jak starzenie się społeczeństwa czy depopulacja obszarów wiejskich, szczególnie istotne staje się planowanie działań ukierunkowanych na aktywizację lokalnej społeczności, wspieranie młodych rodzin oraz integrację międzypokoleniową.

W 2023 roku gminę Gozdowo zamieszkiwały 5 662 osoby, z czego 2 794 to kobiety, a 2 868 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Gminy, w omawianym okresie zauważalny jest stopniowy spadek liczby mieszkańców, kształtujący się na poziomie 1,3%. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w omawianym okresie widoczna jest niewielka przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gozdowo w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Gozdowo w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -6,15 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższe wartości zarówno w porównaniu do powiatu sierpeckiego (-4,44), jak i województwa mazowieckiego (-2,35). Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie zauważalne są wahania wartości przyrostu naturalnego na 1 000 ludności: w 2021 roku wynosił on -7,46, w 2022 roku było to -4,38, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie -6,15. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Gozdowo w porównaniu do powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
gmina Gozdowo	-7,46	-4,38	-6,15
powiat sierpecki	-6,71	-6,76	-4,44
województwo mazowieckie	-3,54	-2,24	-2,35

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Gozdowo według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- ▶ 19,7% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- ▶ 59,8% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- ▶ 20,6% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można niewielki spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności o 0,2 pp. Analogiczna sytuacja widoczna jest w przypadku odsetka osób w wieku produkcyjnym, gdzie różnica ta wynosiła 0,4 pp. Zauważalny jest natomiast systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 0,7 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie mazowieckim i w całym kraju. W 2023 roku w województwie było to 19,3% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,6% w wieku produkcyjnym oraz 22,1% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,4% w wieku produkcyjnym oraz 23,3% w wieku poprodukcyjnym⁸.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Gozdowo w latach 2021-2023 (w procentach)

wyszczególnienie	2021	2022	2023
wiek przedprodukcyjny	19,9	19,8	19,7
wiek produkcyjny	60,2	60,0	59,8
wiek poprodukcyjny	19,9	20,3	20,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

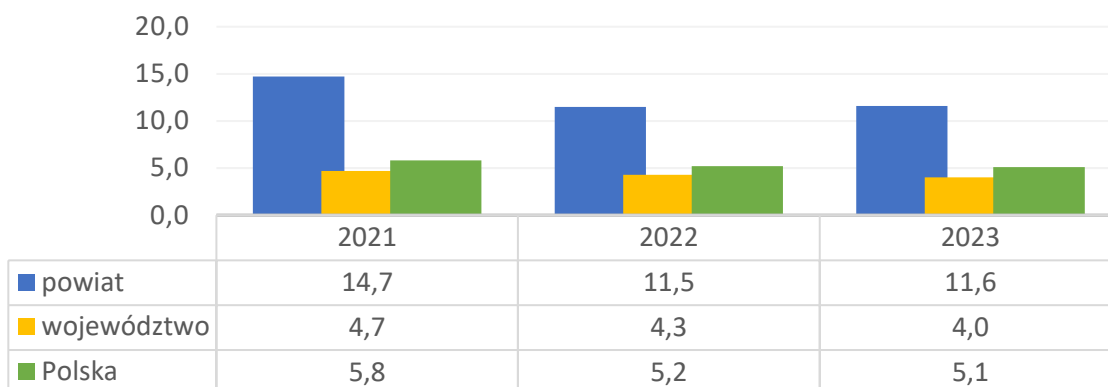
Istotnym miernikiem stanu rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która wyraża procentowy udział liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten pozwala na ocenę skali problemu bezrobocia w danej społeczności oraz identyfikację obszarów wymagających interwencji w zakresie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu sierpeckiego. W 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 11,6%, a więc była wyższa zarówno w porównaniu do województwa (4,0%), jak i w stosunku do kraju (5,1%). W omawianym roku w powiecie sierpeckim stopa bezrobocia rejestrowanego ulegała spadkowi względem roku bazowego o 3,1 pp. Podobne

⁸ dane za 2023 rok.

tendencje dostrzegalne są również w przypadku województwa mazowieckiego oraz całego kraju. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

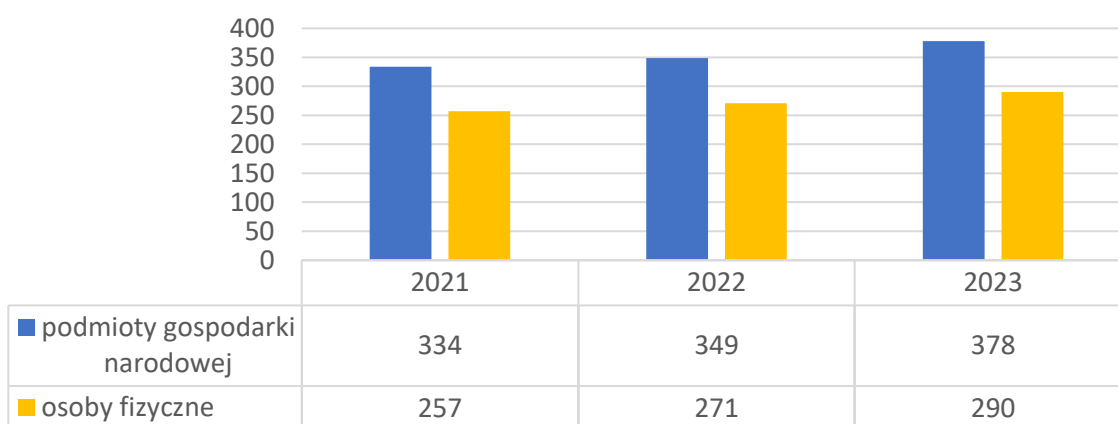
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie sierpeckim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa mazowieckiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Gozdowo na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 378 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 290 (76,1%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Gozdowo ulegała systematycznemu wzrostowi, który kształtował się na poziomie 13,2%. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

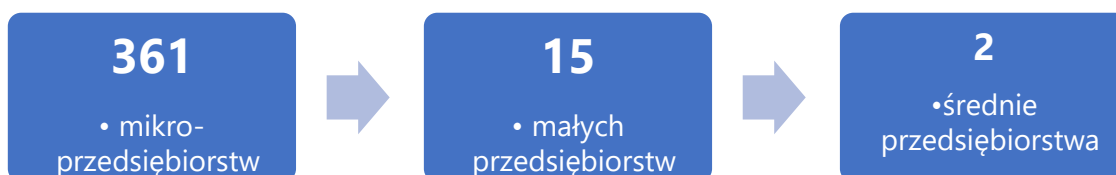

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Gozdowo według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 361 (stan na koniec 2023 roku). Działalność prowadzi również 15 małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników oraz 2 średnie przedsiębiorstwa z liczbą od 50 do 249 pracowników.

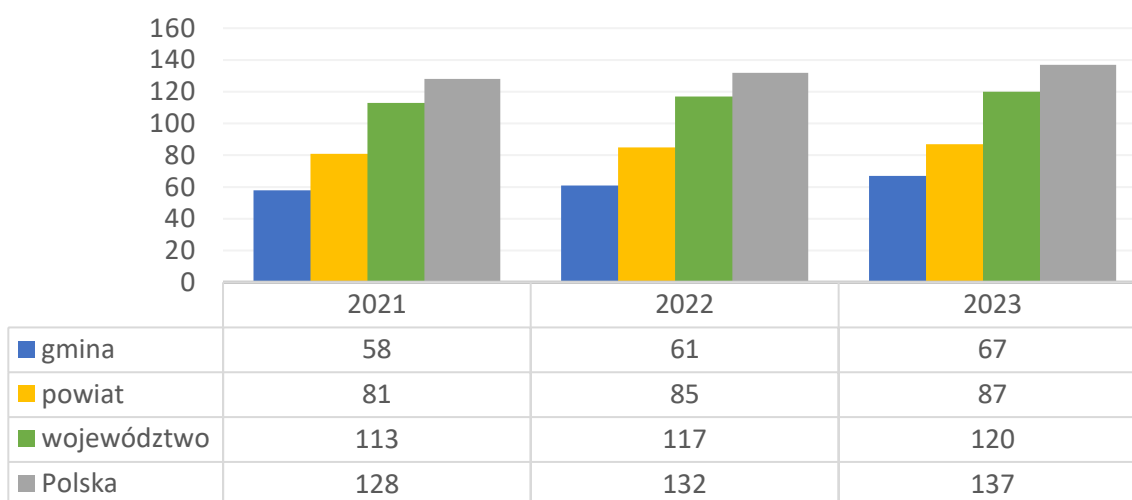
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Gozdowo według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Porównując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 ludności można zaobserwować mniej korzystną sytuację w Gminie niż w przypadku powiatu, województwa oraz kraju. Analizując zaprezentowane dane można zauważyć, że w 2023 roku wskaźnik dla gminy Gozdowo wynosił 67 podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności, w powiecie sierpeckim było to 87 podmiotów, w przypadku województwa mazowieckiego – 120, natomiast w kraju – 137. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest jego stopniowy wzrost we wszystkich analizowanych jednostkach.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

Edukacja stanowi fundament rozwoju społeczności lokalnej, kształtując kompetencje i możliwości młodego pokolenia. Placówki oświatowe w Gminie pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wspierają rozwój społeczny i kulturalny uczniów. Współczesne wyzwania w obszarze edukacji wymagają efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, modernizacji infrastruktury oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania, aby zapewnić każdemu dziecku równy start i wsparcie w jego ścieżce rozwoju.

W 2023 roku na terenie Gminy funkcjonowały następujące publiczne jednostki oświatowe:

- ▶ Publiczne Przedszkole w Gozdowie,
- ▶ Szkoła Podstawowa w Gozdowie,
- ▶ Szkoła Podstawowa w Lelicach.

Kolejna tabela przedstawia liczbę uczniów w szkołach podstawowych działających na terenie gminy Gozdowo. Z prezentowanych danych wynika, iż w 2023 roku do obydwu placówek uczęszczało 510 uczniów, z czego 316 stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej w Gozdowie, a 194 – Szkoły Podstawowej w Lelicach. W omawianym okresie zauważalny jest stopniowy spadek wychowanków w przypadku placówki oświatowej zlokalizowanej w Gozdowie ze 374 w 2021 roku do 316 w 2023 roku, z kolei w przypadku Szkoły Podstawowej w Lelicach zaobserwować można, iż liczba uczniów wzrosła o 22 osoby. Należy podkreślić, iż ogólna liczba uczniów w prezentowanych jednostkach uległa spadkowi o 6,6%.

Tabela 4. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Szkoła Podstawowa w Gozdowie	374	344	316
Szkoła Podstawowa w Lelicach	172	189	194
SUMA	546	533	510

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za lata 2021-2023

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci uczęszczających do Publicznego Przedszkola w Gozdowie w latach 2021-2023. Dane pokazują, iż liczba wychowanków w Gminie w omawianym okresie utrzymywała się na względnie stałym poziomie: w 2021 roku było to 124 dzieci, z kolei w kolejnych dwóch latach poddanych analizie – po 125.

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do Publicznego Przedszkola w Gozdowie w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba dzieci	124	125	125

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za lata 2021-2023

Zapewnienie dostępu do opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 stanowi kluczowy element wsparcia rodziców w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. Jest to istotny aspekt polityki społecznej gminy, który wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców, wspiera rozwój najmłodszych oraz umożliwia większe zaangażowanie zawodowe opiekunów. Na terenie Gminy w 2023 roku w tym zakresie działalność prowadziły dwa kluby dziecięce, zlokalizowane w Gozdowie i w Lelicach.

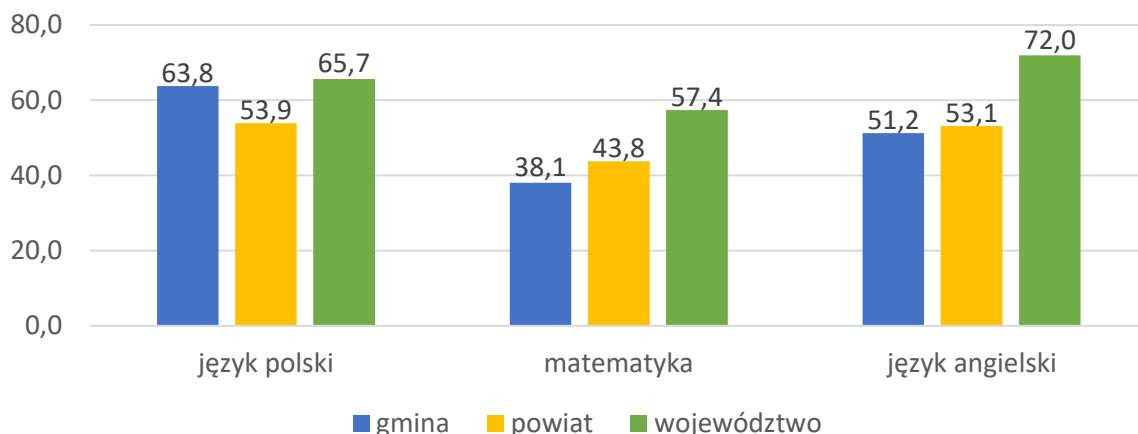
Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do klubów dziecięcych w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Klub Dziecięcy w Gozdowie	21	21	21
Klub Dziecięcy w Lelicach	30	22	27
SUMA	51	43	48

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za lata 2021-2023

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Gozdowo w porównaniu do średniej dla powiatu sierpeckiego oraz województwa mazowieckiego. W porównaniu do powiatu młodzi mieszkańcy Gminy uzyskali wyższe wyniki z języka polskiego, natomiast niższe z matematyki oraz języka angielskiego. Najgorszy rezultat uczniowie osiągnęli z matematyki – 38,1%, zaś najlepiej poradzili sobie z egzaminem z języka polskiego – 63,8%. Jak wynika z prezentowanych danych, w przypadku matematyki i języka angielskiego dostrzec można znaczne różnice względem średniej określonej dla województwa mazowieckiego. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 roku uczniów z gminy Gozdowo, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Gmina Gozdowo systematycznie prowadzi działania w zakresie doposażania placówek oświatowych w niezbędne materiały edukacyjne, pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy, a także modernizacji i prac remontowych obiektów, podnosząc tym samym jakość kształcenia i zapewniając odpowiednie warunki edukacyjne. W 2023 roku placówki oświatowe realizowały wiele projektów i programów edukacyjnych, w tym m.in.: „Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego”, „Mobilne rowerowe miasteczko przy Szkole Podstawowej w Lelicach”, „Modernizacja oświetlenia budynku Szkoły Podstawowej w Gozdowie”, „Laptop dla ucznia” czy też „Odnowienie pracowni przyrodniczej, wyposażenie w nowe meble oraz pomoce dydaktyczne wraz ze zrealizowaniem programu ekologicznego w nowoutworzonej pracowni”⁹.

Kultura, sport i rekreacja

W zakresie kultury na analizowanym terenie wspólnie działają **Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie i Gminny Ośrodek Kultury w Gozdowie**. Tworzą, upowszechniają, zaspokajają i zapewniają dostęp do dóbr kultury, stwarzając bogatą ofertę zajęć zarówno dla dzieci i młodzieży, dorosłych, jak i osób starszych. Wspólne działania GBP i GOK są podejmowane w budynku GOK, przez pracowników GBP. GOK został utworzony, lecz nie są jeszcze tam zatrudnieni pracownicy.

⁹ Raport o stanie gminy Gozdowo za 2023 r.

Na terenie Gminy organizowane są liczne wydarzenia, promujące kulturę, sztukę i tradycje lokalne. Dzięki różnorodnym inicjatywom, mieszkańcy mogą uczestniczyć w koncertach, wystawach, warsztatach artystycznych oraz wydarzeniach o charakterze edukacyjnym i rozrywkowym, które integrują społeczność lokalną i wzbogacają życie kulturalne Gminy. Wśród najważniejszych wydarzeń o charakterze kulturalnym zorganizowanych w 2023 roku wymienić można:

- ▶ Koncert Noworoczny,
- ▶ Dzień Kół Gospodyń Wiejskich,
- ▶ Jubileusz 30-lecia istnienia Gminnej Młodzieżowej Orkiestry Dętej OSP w Gozdowie,
- ▶ Dożynki Gminne,
- ▶ Naukowy Tydzień w BCK,
- ▶ Narodowe Czytanie,
- ▶ Gozdowska Biesiada Jeździecka w powożeniu zaprzęgami jedno i parokonnymi.

W latach 2021-2023 w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gozdowie zauważalny był wzrost zarówno liczby zarejestrowanych czytelników, jak i wielkości księgozbioru. Liczba czytelników wzrosła z 695 w 2021 roku do 717 w 2023 roku, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu korzystaniem z usług Biblioteki. W tym samym czasie księgozbiór powiększył się z 17 248 woluminów w 2021 roku do 18 029 w 2023 roku, co wskazuje na stały rozwój i wzbogacanie oferty Biblioteki. Przedstawione dane ukazują, że GBP aktywnie odpowiada na potrzeby mieszkańców, zwiększając dostępność i różnorodność swoich zasobów.

Tabela 7. Dane dotyczące GBP w Gozdowie w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
zarejestrowani czytelnicy	695	693	717
księgozbiór	17 248	17 801	18 029

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdów za lata 2021-2023

Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie brała udział w wielu projektach, promujących czytelnictwo, rozwój kultury oraz aktywność społeczną mieszkańców Gminy. Realizowane inicjatywy były finansowane z różnych źródeł, w tym grantów i dotacji, co świadczy o efektywnym pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych przez instytucję. Wśród tych projektów znalazły się działania o charakterze edukacyjnym i integracyjnym, takie jak

program „Zdrowie dla Płocka” finansowany przez Fundację ORLEN, który obejmował warsztaty dla dzieci i młodzieży oraz organizację spartakiady sportowej. W ramach promowania dostępności usług bibliotecznych realizowano projekt „Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących”, który odpowiadał na potrzeby osób z niepełnosprawnością wzrokową. Promocja czytelnictwa była również kluczowym elementem podejmowanych działań, o czym świadczy projekt „Mała Książka – Wielki Człowiek”, skierowany do najmłodszych mieszkańców Gminy, który miał na celu zachęcenie dzieci do korzystania z biblioteki poprzez specjalne wyprawki czytelnicze i karty do zbierania naklejek. Wzbogacono także księgozbiór GBP dzięki dotacjom z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 oraz Fundacji PERN¹⁰.

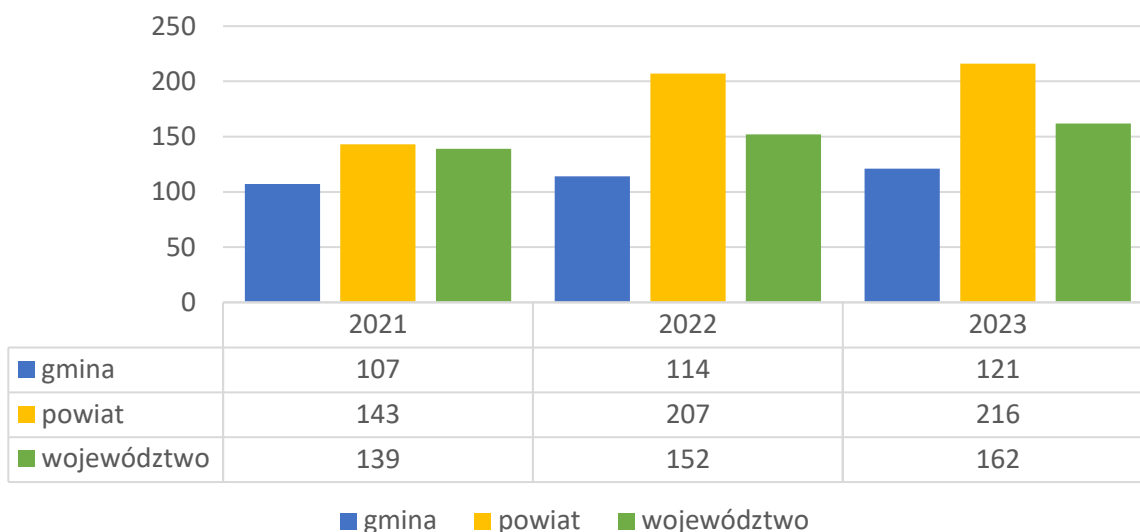
W strukturach GBP od 2023 roku działalność prowadzi **Uniwersytet Trzeciego Wieku „Akademia Gozdowska”**. Jest to inicjatywa edukacyjna i kulturalna skierowana do osób starszych, które chcą rozwijać swoje zainteresowania, zdobywać nową wiedzę oraz uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym. Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku koncentruje się na organizowaniu różnorodnych form aktywności intelektualnej, artystycznej, sportowej i społecznej dla seniorów. W tymże roku słuchaczami UTW były 43 osoby.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim oraz województwie mazowieckim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych można dostrzec, że liczba czytelników w Gminie w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców na przestrzeni analizowanych lat ulegała systematycznemu wzrostowi, osiągając w 2023 roku wartość 121. Porównując dane dotyczące gminy Gozdowo, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego w latach 2021-2023, widoczna jest istotna różnica w analizowanych wartościach. W omawianym okresie Gmina osiągała niższe wyniki niż powiat i województwo. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano dla powiatu sierpeckiego, a w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie 216. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

¹⁰ Raport o stanie gminy Gozdowo za 2023 r.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim oraz województwie mazowieckim w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy w zakresie opieki zdrowotnej funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie, świadczący opiekę medyczną osobom ubezpieczonym w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz pacjentom w stanach zagrożenia życia. W ramach SPZOZ funkcjonują Ośrodki Zdrowia zlokalizowane w Gozdowie i Lelicach, zapewniając mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Gozdowo w 2023 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 20 064 porad. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Gminy udzielono wówczas 3,5 porad. Jest to wartość niższa w stosunku do liczby porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu sierpeckiego, która w omawianym roku wynosiła 5,6.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Gozdowo w porównaniu do powiatu sierpeckiego w 2023 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie ogółem	27	2
liczba porad w ramach POZ	269 198	20 064
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,6	3,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Gminie bezpieczeństwo i porządek zapewniają funkcjonariusze **Posterunku Policji w Gozdowie**. Poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują oni również działalność profilaktyczną na terenie Gminy.

Dane przedstawione w tabeli ukazują liczbę przestępstw stwierdzonych w gminie Gozdowo w latach 2021-2023 w podziale na poszczególne kategorie. Ogólna liczba przestępstw wykazuje wahania w analizowanym okresie – w 2021 roku odnotowano 72 przestępstwa, w 2022 roku liczba ta wzrosła do 87, a w 2023 roku spadła do 67. Największy udział w liczbie przestępstw ogółem mają pozostałe zdarzenia (np. kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości, niealimentacja), gdzie zarówno w 2021 roku, jak i w 2023 roku stwierdzono ich 39, natomiast w 2022 roku – 50. W omawianym okresie tendencje spadkowe widoczne są w przypadku przestępstw drogowych oraz z kategorii dot. ustawy o narkomanii.

Tabela 9. Liczba przestępstw stwierdzonych w podziale na kategorie w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

katalog przestępstw	2021	2022	2023
kradzież	3	3	5
kradzież z włamaniem	9	18	3
uszkodzenia rzeczy	2	3	3
uszczerbek na zdrowiu	1	0	0
przestępstwa drogowe	13	11	2
ustawa o narkomanii	5	2	1
pozostałe (w tym m.in. rozbój, kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, niealimentacja)	39	50	39
OGÓŁEM	72	87	67

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za 2023 rok

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 11 następujących **jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych**: OSP Bonisław, OSP Bronoszewice, OSP Cetlin, OSP Gozdowo, OSP Kolczyn, OSP Kurowo, OSP Kurówko, OSP Kowalewo Podborne, OSP Lelice, OSP Rempin oraz OSP Rycharcice. Należy podkreślić, że OSP Gozdowo i OSP Lelice są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, jednakże członkowie jednostek OSP zabezpieczają także imprezy sportowe oraz kulturalne organizowane na terenie Gminy. Biorą również aktywny udział w życiu społeczno-kulturowym, m.in. poprzez uczestniczenie w obchodach świąt narodowych, współorganizowanie wydarzeń i uroczystości gminnych.

Poniższa tabela przedstawia ilość wyjazdów OSP na przestrzeni lat 2021-2023. Ogólna liczba interwencji w omawianym okresie wykazywała tendencje spadkowe: w roku bazowym były to 164 wyjazdy, w 2022 roku – 135, z kolei w 2023 roku – 108. Najczęściej jednostki przyjmowały zgłoszenia dot. miejscowych zagrożeń oraz pożarów, a część z nich dotyczyły również powiatowego zabezpieczenia rejonu.

Tabela 10. Interwencje OSP w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
pożary	21	32	43
miejscowe zagrożenia	83	80	48
alarmy fałszywe	3	1	2
ćwiczenia	5	1	2
powiatowe zabezpieczenie rejonu	27	11	15
wyjazdy gospodarcze	15	13	4
SUMA	164	135	108

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za lata 2021-2023

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem¹¹.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

¹¹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 11. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	• działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	• pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	• ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	• działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	• nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	• promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	• kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	• wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	• działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych • upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji • udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego • upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	• tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	• ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	• działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości • rewitalizacji • działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 • działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmacniania integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- ▶ otwarty konkurs ofert,
- ▶ „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- ▶ zlecenia usług,
- ▶ zlecenia instytucji,
- ▶ bonu na aktywność (regranting),
- ▶ kooperacyjnego rozwiązywania problemów.

Na terenie Gminy w 2024 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

W gminie Gozdowo w 2023 roku zarejestrowanych było **378 podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 20 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 2 fundacje. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w przypadku fundacji wzrosła z 1 w 2021 roku do 2 w roku 2023. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

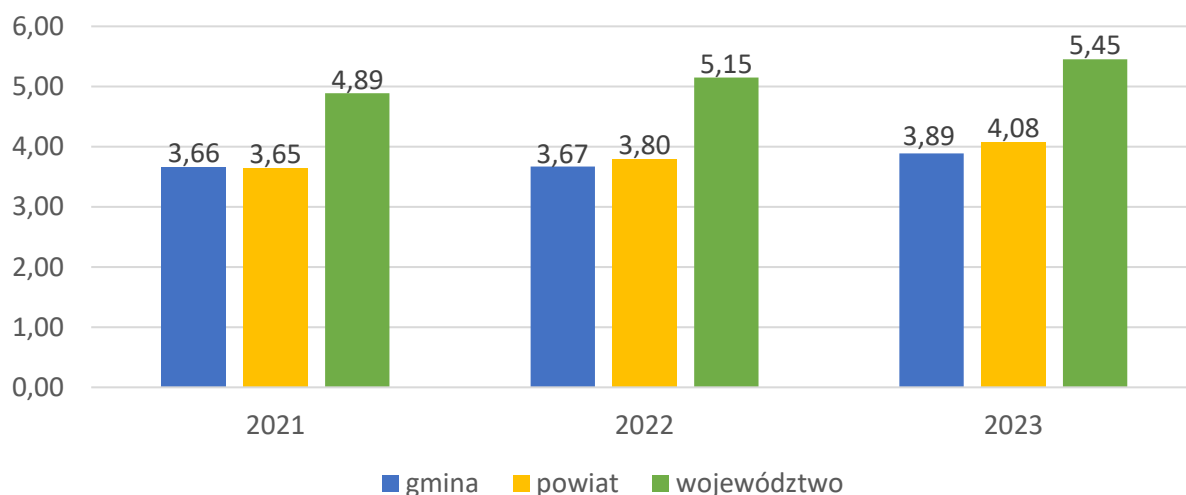
Tabela 12. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	334	349	378
fundacje	1	1	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	20	20

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim oraz województwie mazowieckim w latach 2021-2023. W 2021 roku w Gminie wartość wskaźnika kształtowała się na poziomie 3,89, co było wartością niższą niż w powiecie (4,08) i województwie (5,45). Na przestrzeni lat dostrzec można wzrost omawianego wskaźnika w przypadku wszystkich porównywanych jednostek, a wartości dla województwa mazowieckiego w każdym roku poddanym analizie przewyższały te dla gminy oraz powiatu. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (GOPS, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹².

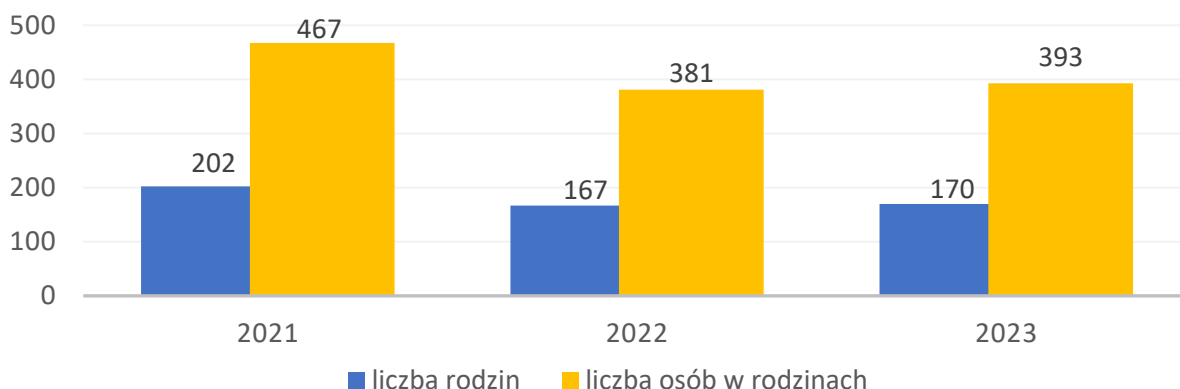
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

W 2023 roku pomocą społeczną objętych było 170 rodzin, w 2022 roku było to 167 rodzin, natomiast w 2021 roku – 202 rodziny. Wahania widoczne są również w przypadku liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w ostatnim roku poddanym analizie były to 393 osoby, w 2022 roku – 381 osób, natomiast w roku bazowym – 467.

¹² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

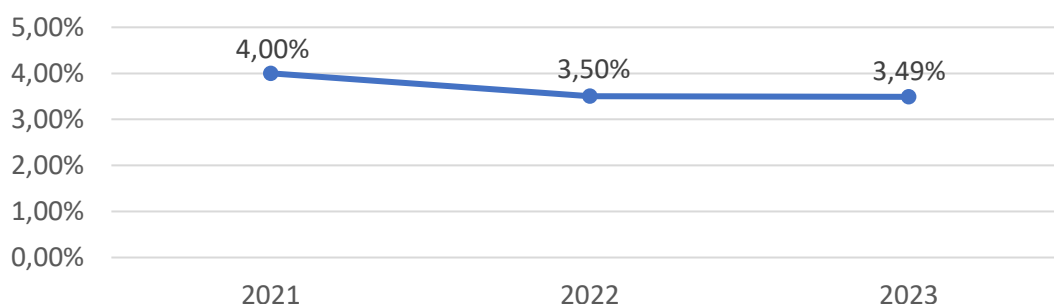
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 wartość tego wskaźnika w gminie Gozdowo uległa stopniowemu spadkowi: w 2021 roku było to 4,00%, w 2022 roku – 3,50%, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie 3,49%.

Wykres 9. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku z tego typu pomocy korzystało 77 osób w wieku przedprodukcyjnym, 107 osób w wieku produkcyjnym oraz 15 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było więcej niż kobiet (liczba mężczyzn – 104, liczba kobiet – 95). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2021-2023, dostrzec można wahania liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, spadek liczby osób w wieku poprodukcyjnym, z kolei liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymywała się na stałym poziomie. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023

wiek	2021		2022		2023	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	97	31	71	36	77	41
produkcyjny	107	35	107	39	107	44
poprodukcyjny	23	17	18	12	15	10
ogółem	227	83	196	87	199	95

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 122 mieszkańcom gminy Gozdowo, natomiast świadczenia niepieniężne 77 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania liczby osób pobierających świadczenia niepieniężne, natomiast biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, dostrzegalny jest spadek ze 147 osób w roku bazowym do 122 w roku 2023. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
świadczenie niepieniężne	89	68	77
świadczenie pieniężne	147	132	122

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, ogólna liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom – w 2021 roku było to 86 osób, w 2022 roku – 89, natomiast w 2023 roku – 82 mieszkańców Gminy. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w analizowanym okresie widoczne są dysproporcje – w latach 2022-2023 liczba mężczyzn była większa niż liczba kobiet, z kolei w roku bazowym zaobserwowano odwrotne tendencje. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

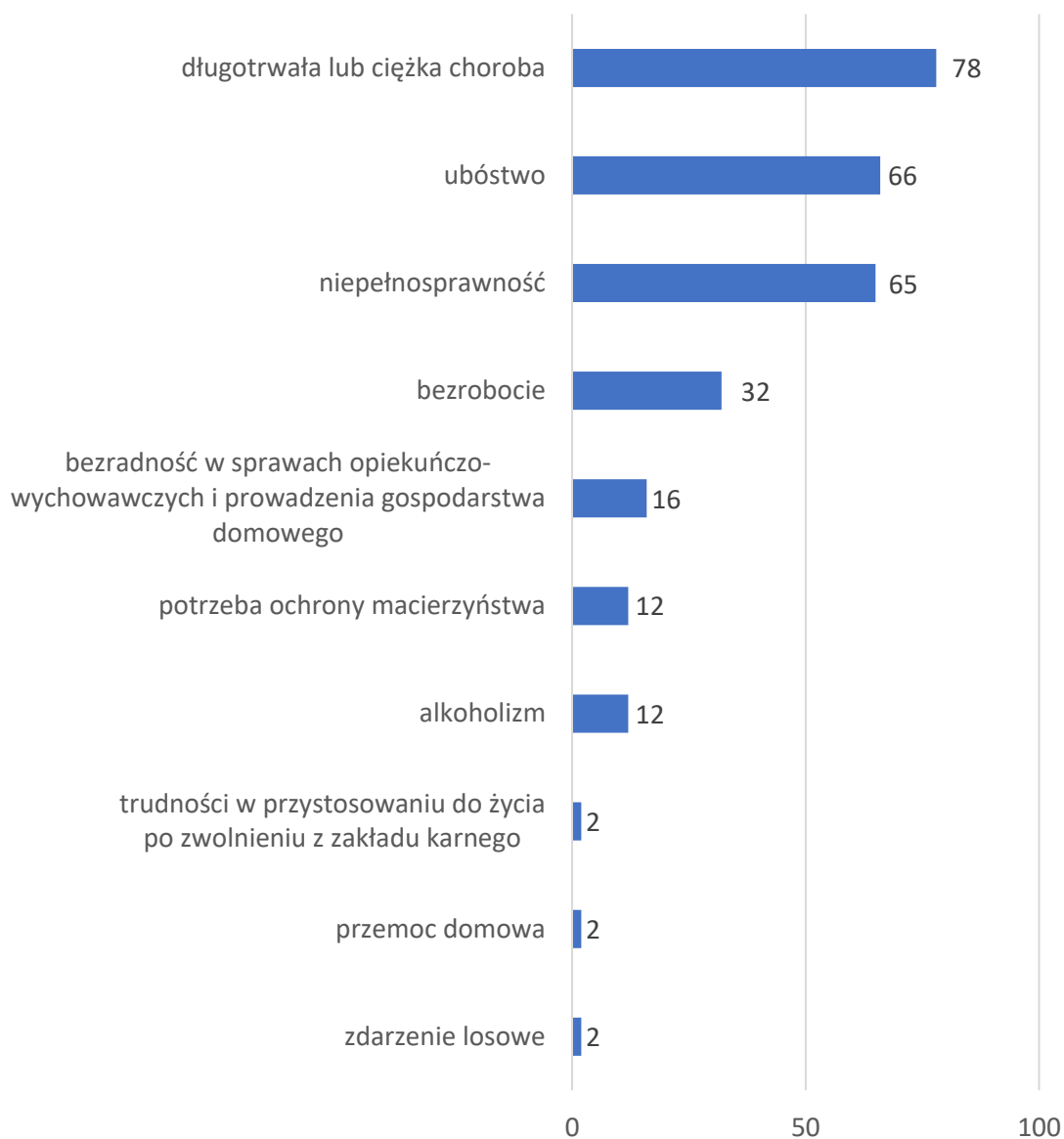
Tabela 15. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

płeć	2021	2022	2023
kobiety	35	43	45
mężczyźni	51	46	37
ogółem	86	89	82

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Gozdowo była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 78 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowało się ubóstwo (66 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (65 rodzin). 32 rodziny skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, 16 – z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, po 12 – z powodu alkoholizmu oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Ponadto, pomocy udzielano również z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, przemocy domowej oraz zdarzenia losowego (po 2 rodziny).

Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Gozdowo. Należą do nich:

- ▶ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie,
- ▶ placówki oświatowe i zapewniające instytucjonalną opiekę nad dzieckiem do lat 3,
- ▶ Gminny Ośrodek Kultury w Gozdowie,
- ▶ Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie,
- ▶ Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowach,
- ▶ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ Zespół Interdyscyplinarny,
- ▶ Urząd Gminy w Gozdowie,
- ▶ Posterunek Policji w Gozdowie,
- ▶ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- ▶ Warsztat Terapii Zajęciowej,
- ▶ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Należy zaznaczyć, iż istotnymi partnerami w realizacji działań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sierpcu oraz Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu.

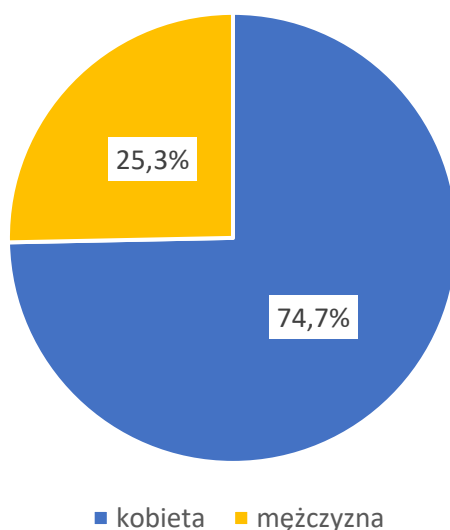
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Gozdowo, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Gozdowo wzięło udział 79 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 74,7% ogółu, zaś mężczyźni – 25,3%.

Wykres 11. Płeć: N¹³=79

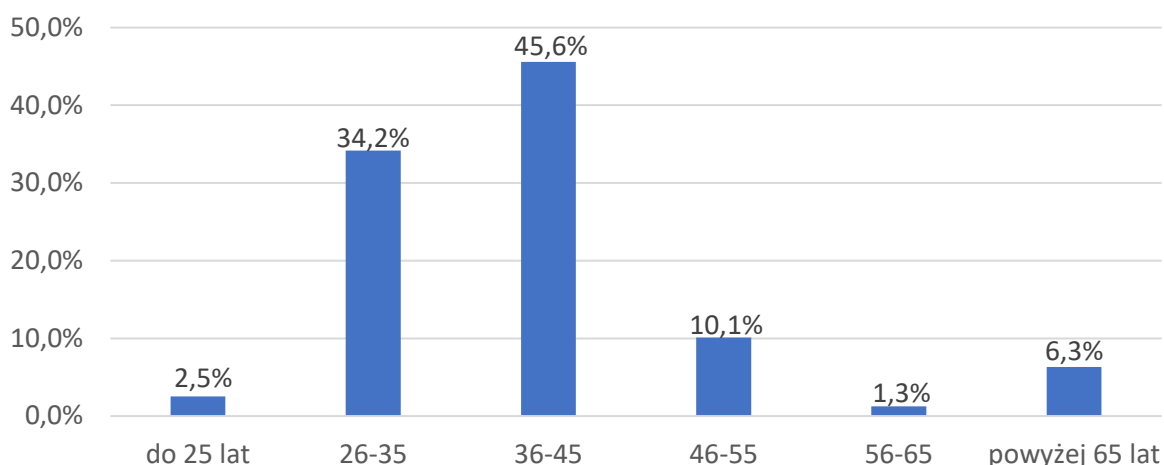

¹³ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

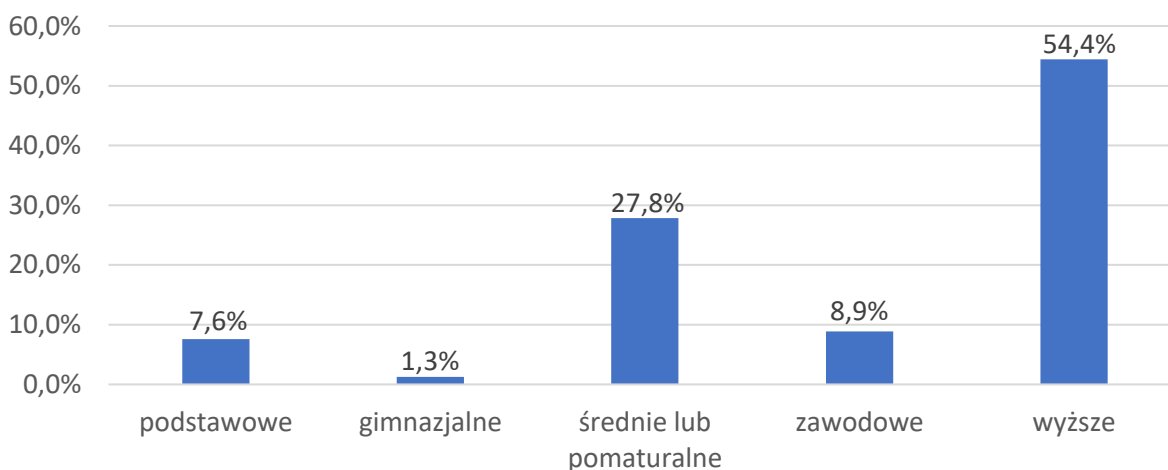
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (45,6%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (34,2%), 46-55 lat (10,1%), powyżej 65 roku życia (6,3%), natomiast osoby w wieku do 25 lat stanowiły 2,5% respondentów. Najmniejszą grupę badawczą stanowili mieszkańcy w wieku 56-65 lat (1,3%).

Wykres 12. Wiek: N=79

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (54,4%) oraz średnim lub pomaturalnym (27,8%), natomiast 8,9% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym. Ponadto 7,6% osób biorących udział w badaniu zakończyło edukację na poziomie podstawowym, a 1,3% – gimnazjalnym.

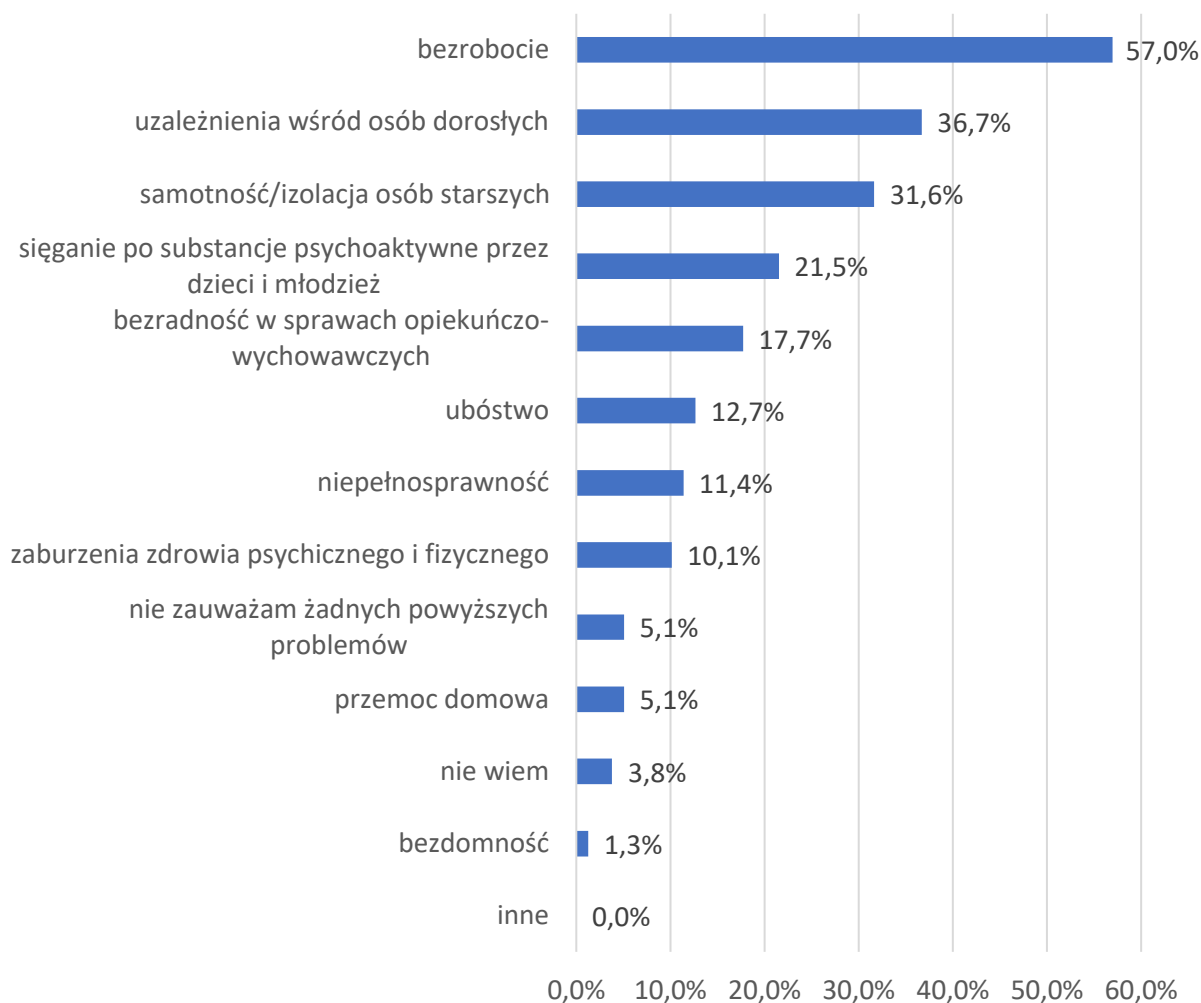
Wykres 13. Wykształcenie: N=79

Problemy społeczne

Respondenci zostali poproszeni również o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Gozdowo. Za najważniejsze problemy uznano: bezrobocie (57,0%), uzależnienia wśród osób dorosłych (36,7%) oraz samotność/izolacja osób starszych (31,6%). Co piąty ankietowany wskazał na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (21,5%), w opinii 17,7% uczestników badania takim problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a 12,7% – ubóstwo. Najmniej odpowiedzi padło na niepełnosprawność (11,4%), zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (10,1%), przemoc domową (5,1%) oraz bezdomność (1,3%). Wśród respondentów 3,8% nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 5,1% nie zauważa żadnych problemów wymienionych w kafeterii odpowiedzi.

Wykres 14. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=79

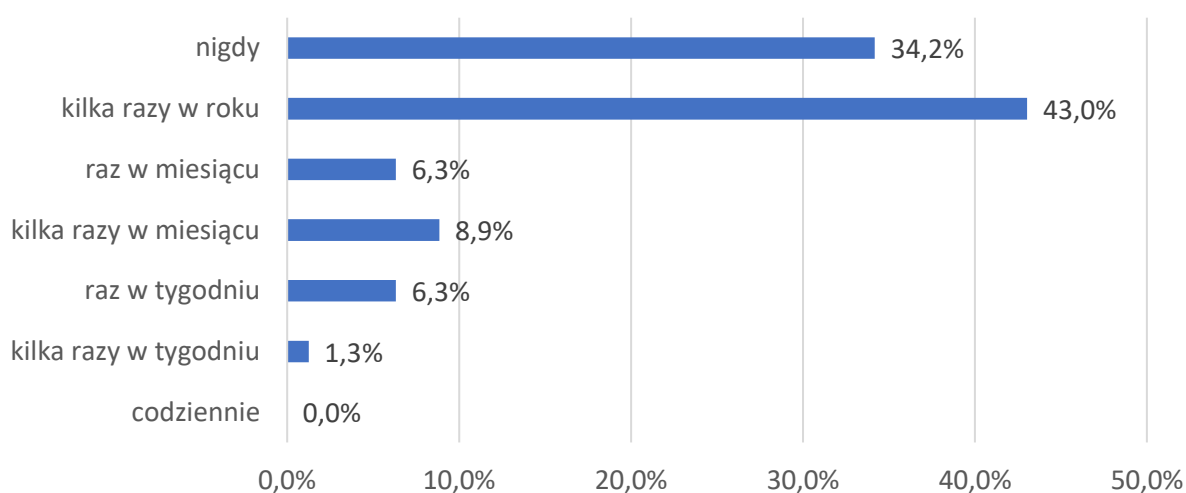
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 34,2% ankietowanych, natomiast 43,0% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. Po 6,3% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu lub raz w tygodniu, a w przypadku 8,9% – kilka razy w miesiącu. Najmniejszy odsetek badanych, tj. 1,3%, pije alkohol kilka razy w tygodniu. Żaden z ankietowanych nie zadeklarował codziennego picia alkoholu.

Wykres 15. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=79

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (43 osoby, tj. 82,7%). 5 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie (9,6%), z kolei w przypadku 4 osób taka sytuacja miała miejsce od 2 do 5 razy (7,7%).

Tabela 16. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=52

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	9,6%	5
2-5 razy	7,7%	4
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	82,7%	43

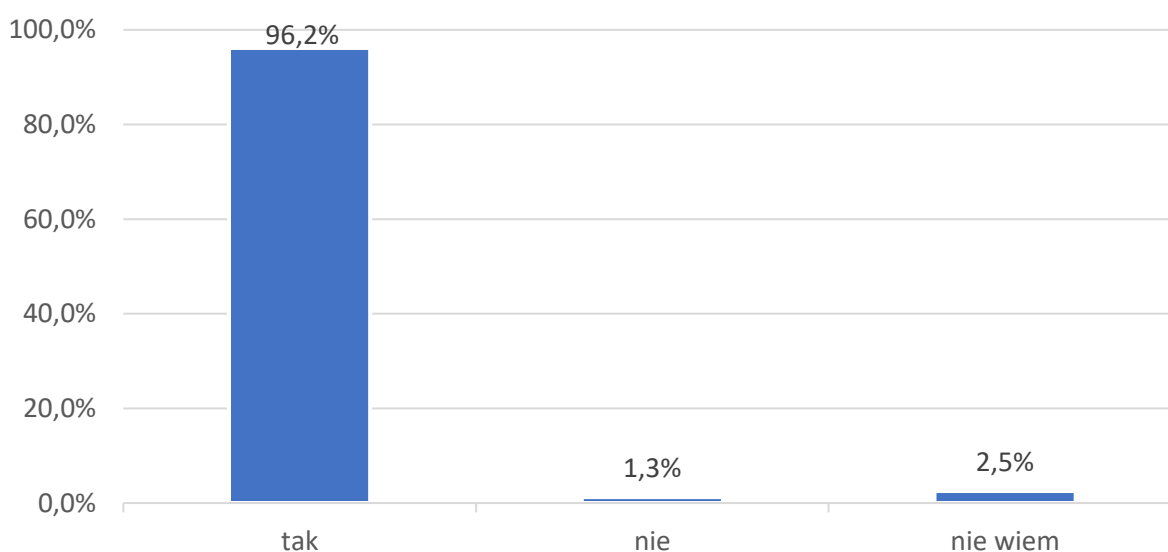
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Wśród badanych 9 osób podało, że nie posiada prawa jazdy (17,3%), z kolei 43 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (82,7%).

Tabela 17. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=52

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	82,7%	43
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	17,3%	9

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród niewielkiej części mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie – 1,3% badanych uważa, że nie ma on negatywnego wpływu na rozwój dziecka, 2,5% wykazało brak wiedzy w tym zakresie, natomiast zdecydowana większość jest świadoma negatywnych konsekwencji (96,2%).

Wykres 16. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=79

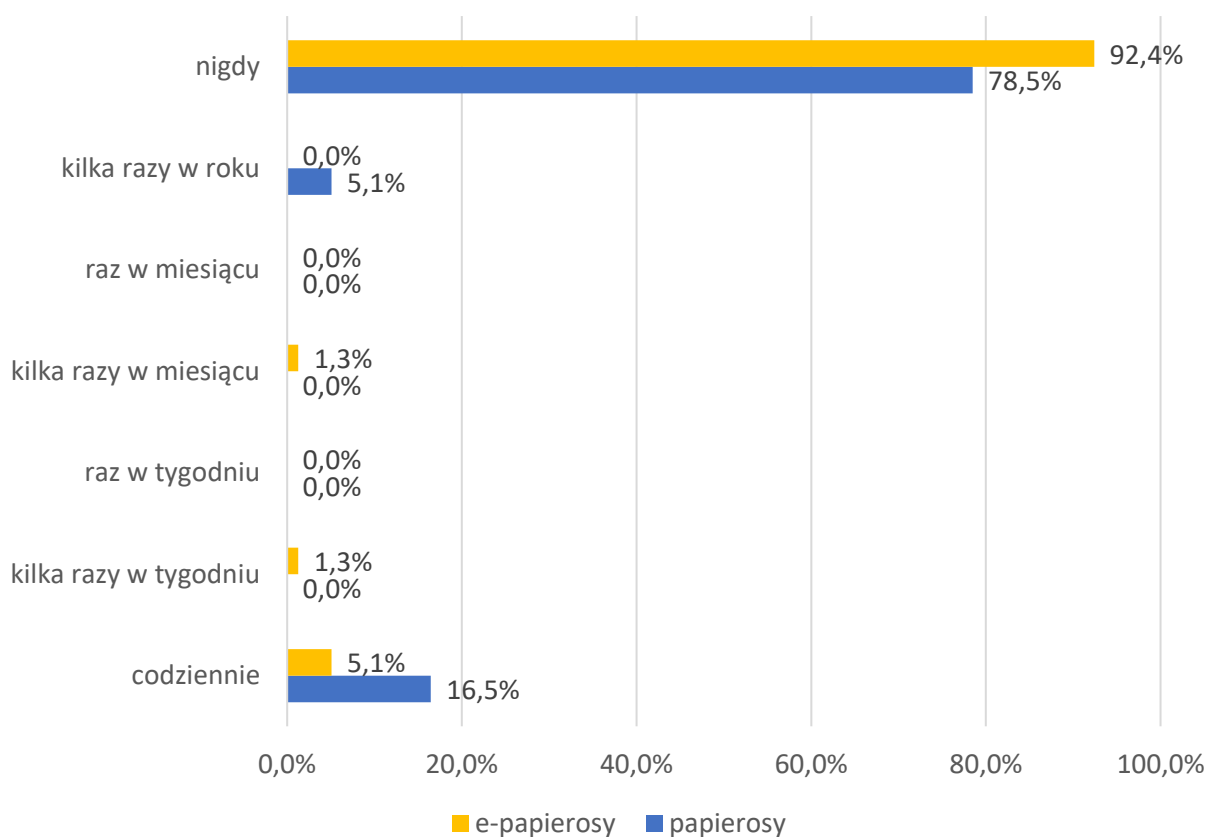

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Gozdowo. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 21,6% respondentów, spośród których 5,1% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, a na codzienne palenie wskazało 16,5% ankietowanych. Po elektroniczne papierosy sięga 7,7% respondentów, przy czym 5,1% robi to codziennie, a po 1,3% respondentów – kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu.

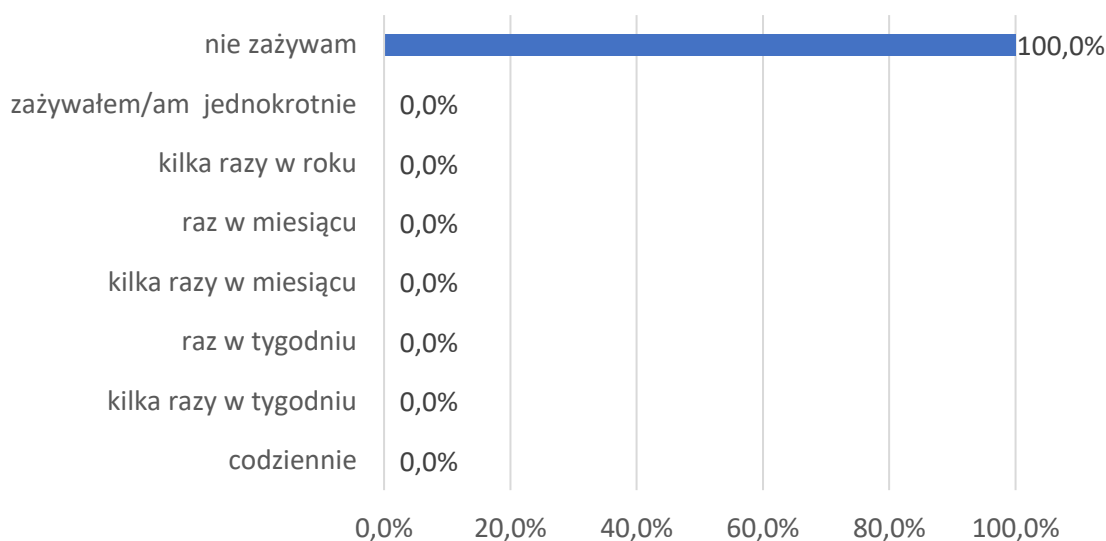
Wykres 17. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=79

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Gozdowo. Jak wynika z analizy materiału badawczego, żaden z ankietowanych nie zażywa narkotyków, dopalaczy lub leków w celu odurzenia.

Wykres 18. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=79

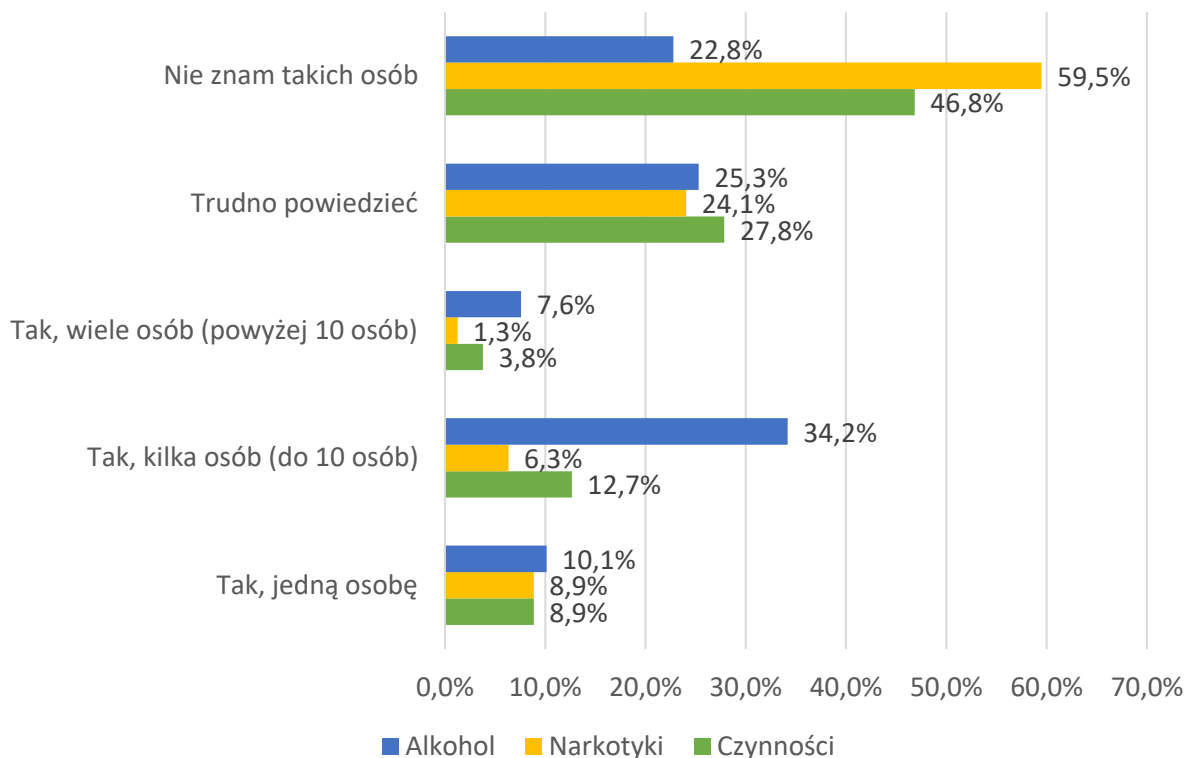

Badani mieszkańcy Gminy zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- ▶ 51,9% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 10,1% – jedną osobę, 34,2% – kilka takich osób, a 7,6% – wiele takich osób,
- ▶ 16,5% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym 8,9% zna jedną taką osobę, 6,3% – kilka osób, a 1,3% – wiele takich osób,
- ▶ 25,4% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 8,9% – jedną taką osobę, 12,7% – kilka takich osób, a 3,8% – wiele takich osób.

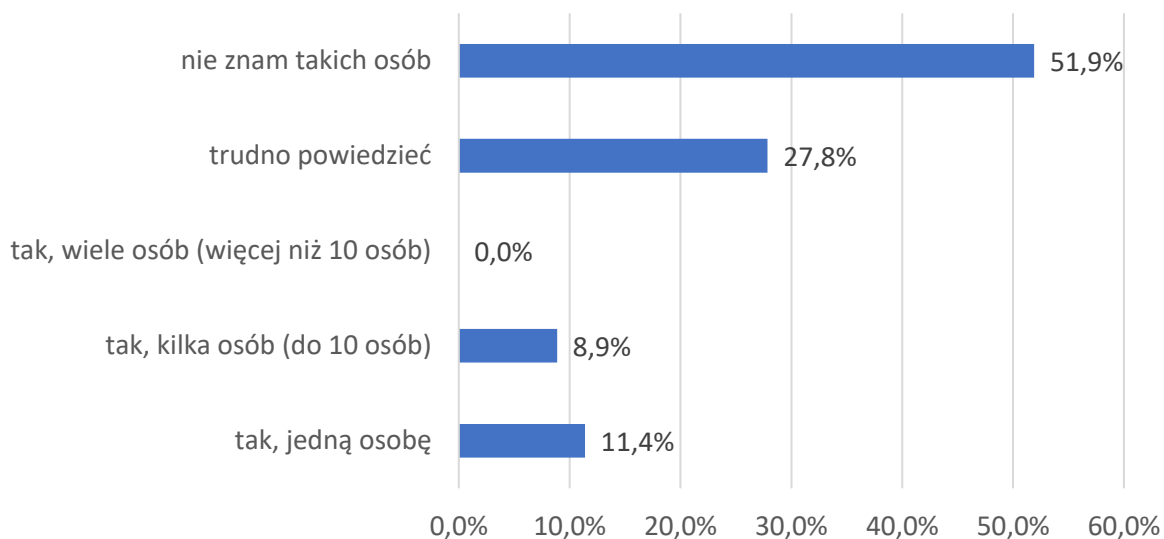
Wykres 19. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=79

Problem przemocy

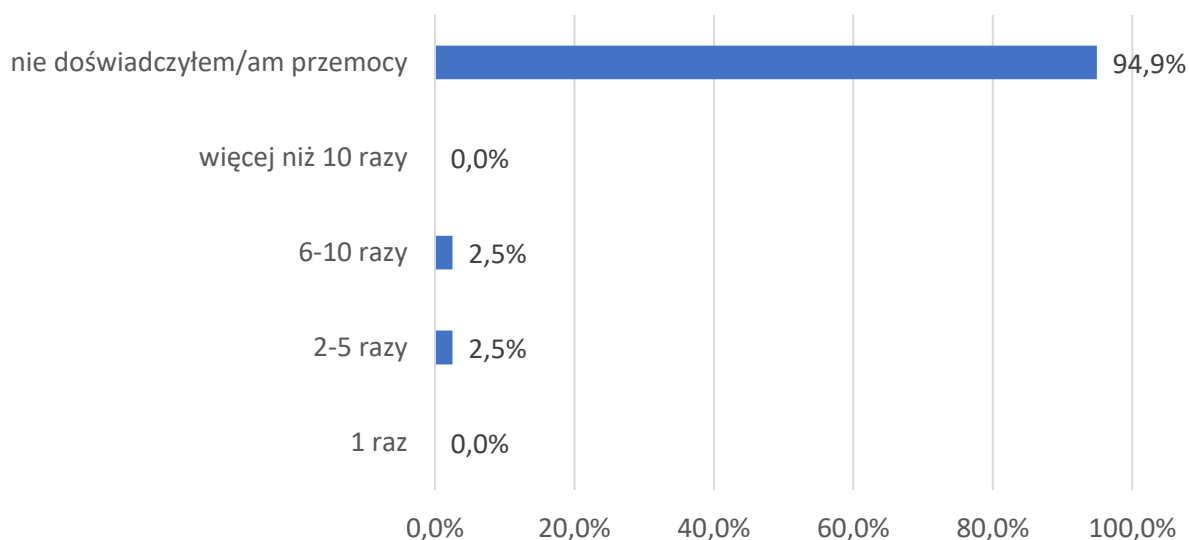
W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Gozdowo. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 20,3% badanych, spośród których 11,4% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, a 8,9% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób). Należy zauważyć, iż 27,8% uczestników badania nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a jednoznacznie zaprzeczyło temu 51,9% badanych.

Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=79

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 5,0% dorosłych mieszkańców, spośród których po 2,5% doświadczyło jej 2-5 razy lub 6-10 razy.

Wykres 21. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=79

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że wszyscy ankietowani doświadczyli przemocy psychicznej (4 osoby, tj. 100,0%), z kolei na przemoc ekonomiczną wskazało 2 respondentów, tj. 50,0%.

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	4
przemoc ekonomiczna	50,0%	2
przemoc fizyczna	0,0%	0
przemoc seksualna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że 2 osoby doznały przemocy ze strony innych członków rodziny (50,0%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na rodziców, partnera/partnerkę oraz męża/żonę.

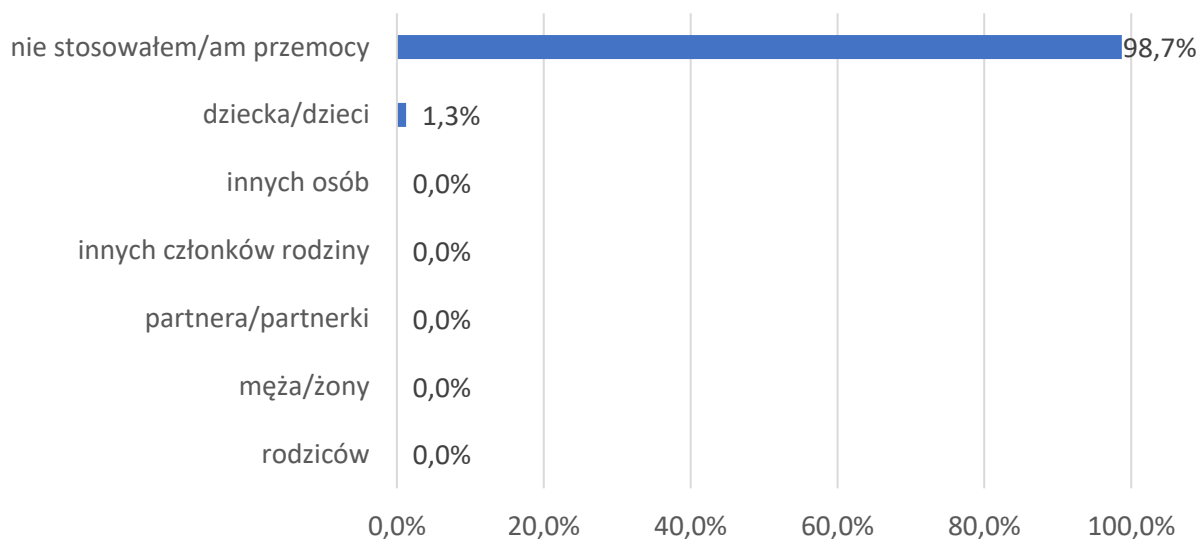
Tabela 19. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
inni członkowie rodziny	50,0%	2
rodzice	25,0%	1
partner/partnerka	25,0%	1
mąż/żona	25,0%	1
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

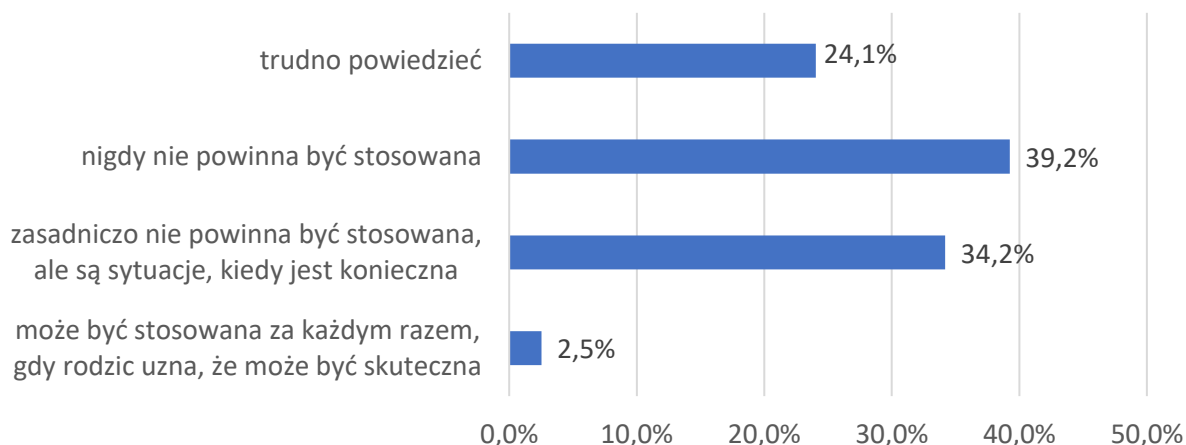
W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali oni przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do takich zachowań przyznało się 1,3% badanych, którzy stosowali je wobec dziecka/dzieci, natomiast zdecydowana większość mieszkańców gminy Gozdowo nie stosowała przemocy w analizowanym okresie (98,7%).

Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=79

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Gozdowo była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż 39,2% badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej, 34,2% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna, a 2,5% jest zdania, że może być ona stosowana, gdy rodzic uzna, że jest skuteczna. Ponadto średnio co czwarty ankietowany stwierdził, że trudno jest mu określić swoje stanowisko w tej sprawie (24,1%).

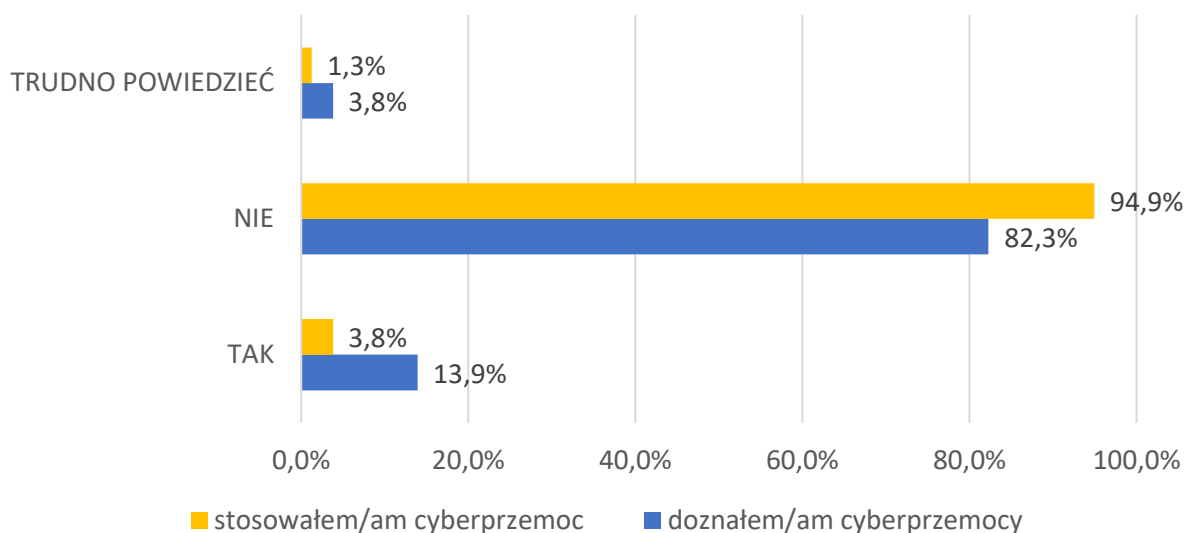
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=79

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Anketowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 13,9% badanych, a 3,8% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 3,8% ankietowanych mieszkańców, a 1,3% nie potrafiło jednoznacznie określić swojego zdania w tym aspekcie, udzielając odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

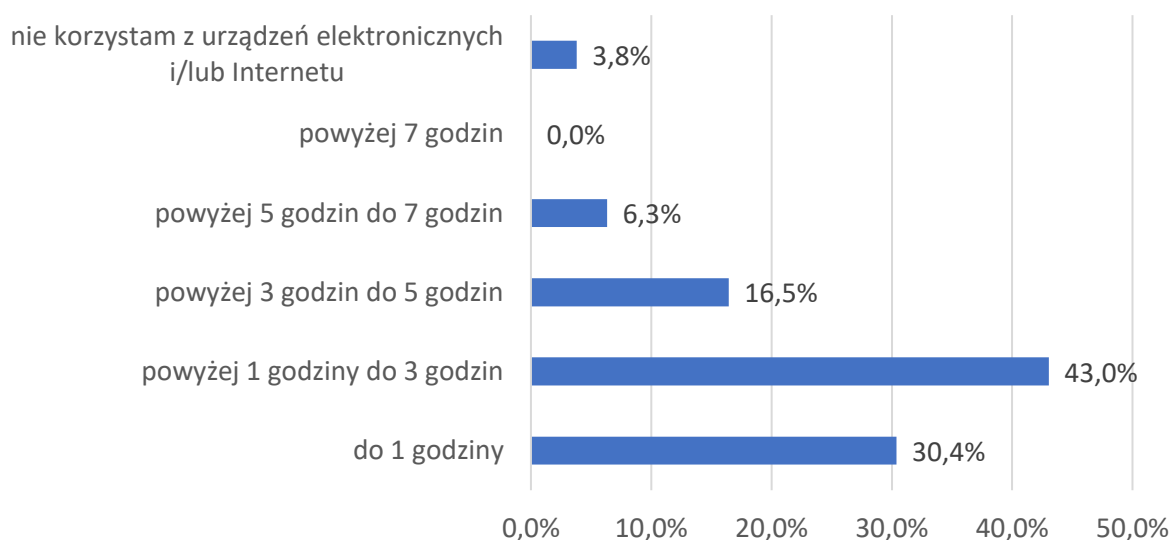
Wykres 24. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=79

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Anketowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, zdecydowana większość korzysta z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym 30,4% respondentów robi to do 1 godziny dziennie, a 43,0% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin. Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 16,5% respondentów, z kolei 6,3% respondentów poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 5 godzin do 7 godzin.

Wykres 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=79

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 33 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (43,4%), natomiast 21 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (27,6%). 6 ankietowanych stwierdziło, że nie przewiduje określonego czasu (7,9%), a 16 osób biorących udział w badaniu miało trudność w określeniu takich sytuacji (21,1%).

Tabela 20. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=76

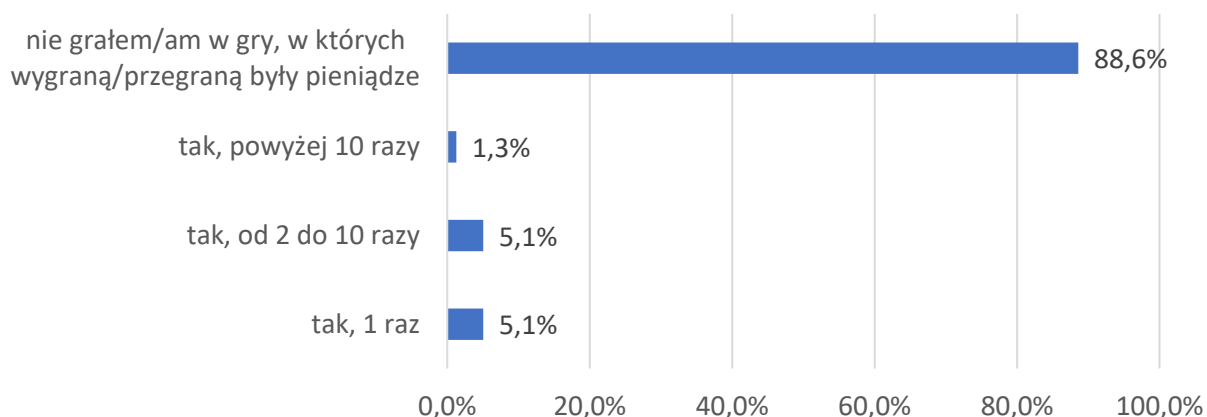
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	43,4%	33
nie	27,6%	21
trudno powiedzieć	21,1%	16
nie przewiduję określonego czasu	7,9%	6

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał średnio co dziewiąty dorosły respondent (11,5%), wśród których po 5,1% grało w takie gry 1 raz lub od 2 do 10 razy, z kolei 1,3% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=79

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 2 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (22,2%), 6 osób temu zaprzeczyło (66,7%), z kolei 1 respondent miał trudność w odpowiedzi na to pytanie (11,1%).

Tabela 21. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	22,2%	2
nie	66,7%	6
trudno powiedzieć	11,1%	1

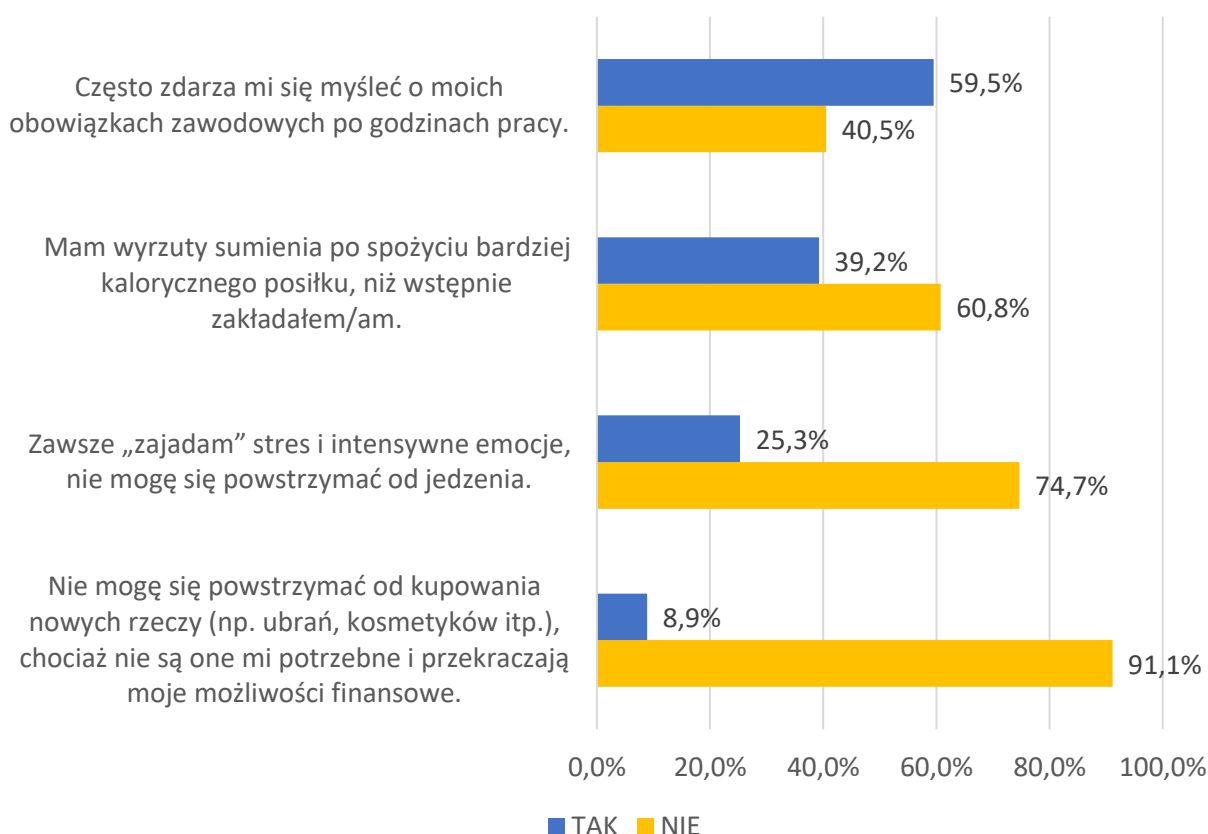
Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Gozdowo, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- ▶ 59,5% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- ▶ 39,2% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- ▶ 25,3% osób biorących udział w badaniu zajada stres i intensywne emocje,
- ▶ 8,9% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

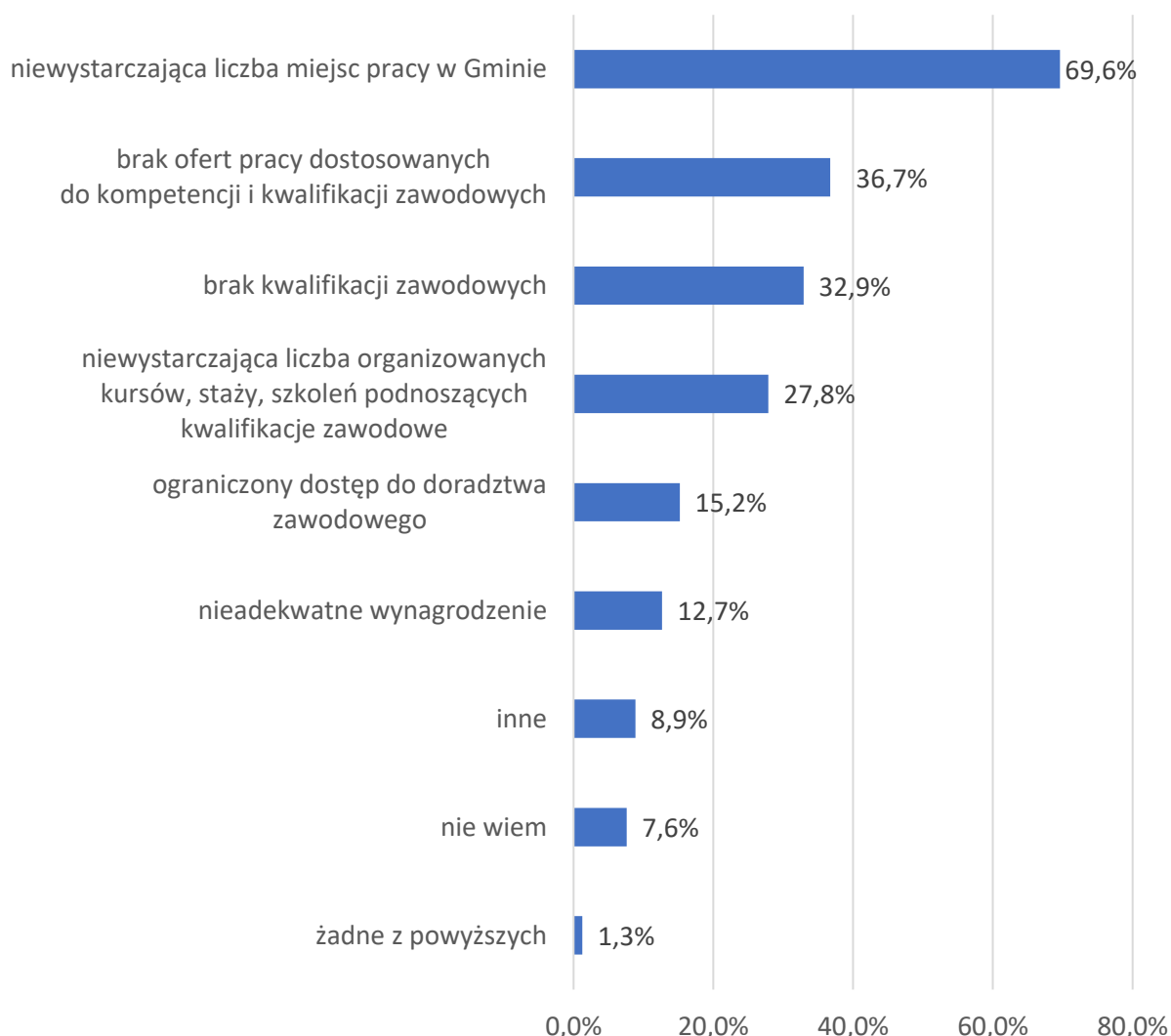
Wykres 27. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=79

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Gozdowo. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Większość mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (69,6%). Następnie ankietowani wskazywali na brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (36,7%), brak kwalifikacji zawodowych (32,9%), niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (27,8%) oraz ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (15,2%). Ponadto część respondentów uważa, że takim problemem jest nieadekwatne wynagrodzenie (12,7%), a 8,9% respondentów wskazało na inne odpowiedzi, wśród których wymieniono m.in. takie czynniki jak: *słaba komunikacja z miastami, brak dojazdu do miast Płock/Sierpc oraz problemy komunikacyjne na terenie Gminy*. 7,6% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,3% zaznaczyło odpowiedź „żadne z powyższych”.

Wykres 28. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=79

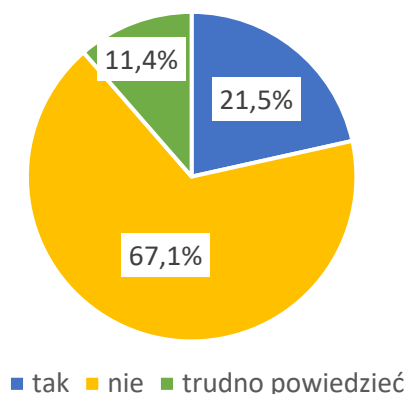
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 67,1% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 21,5% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, z kolei 11,4% respondentów miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

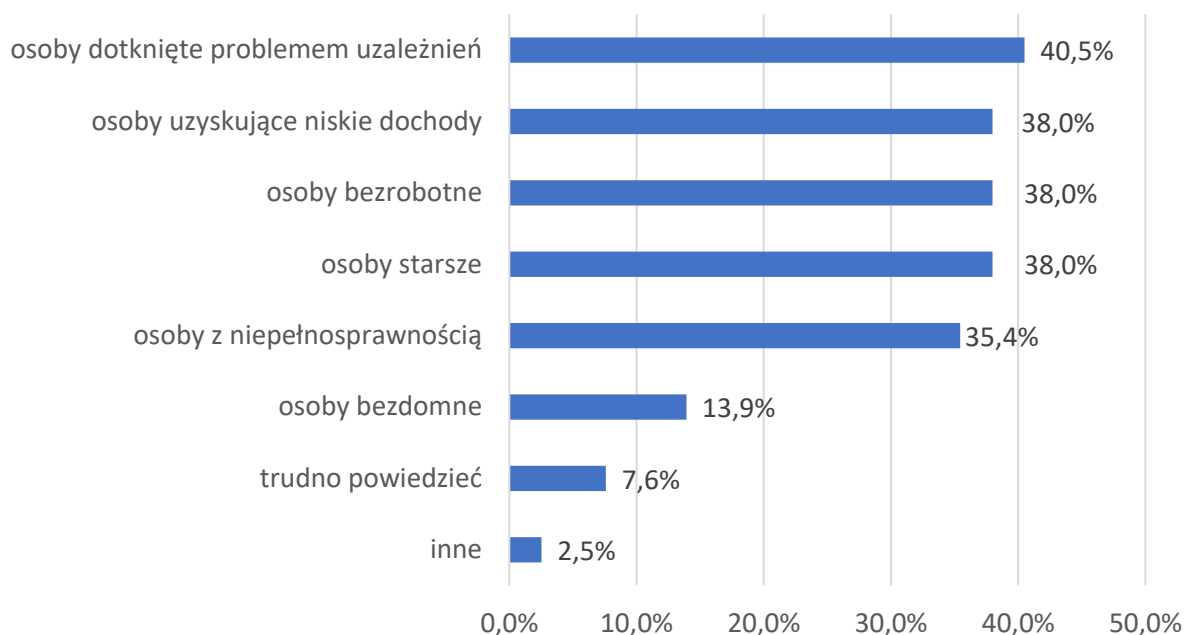

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=79

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby dotknięte problemem uzależnień (40,5%). Następnie respondenci wskazywali osoby uzyskujące niskie dochody, osoby bezrobotne oraz osoby starsze (po 38,0%), osoby z niepełnosprawnością (35,4%), a najmniejsza część odpowiedzi padła na osoby bezdomne (13,9%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 7,6% ankietowanych, a 2,5% ankietowanych wskazało na inne grupy społeczne, wymieniając *matkę dziecka niepełnosprawnego*.

Wykres 30. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=79

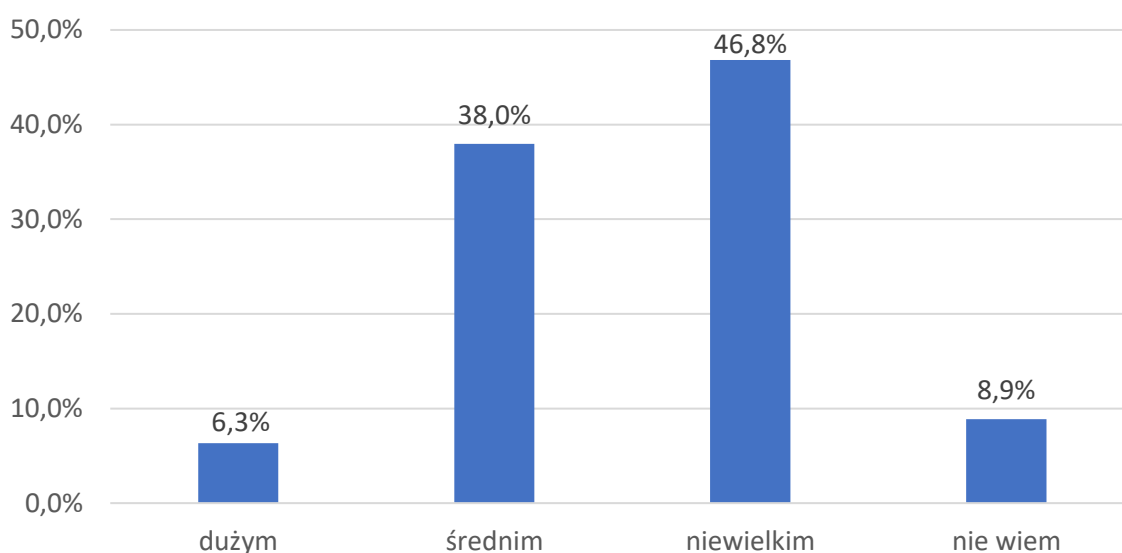

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób o ograniczonej mobilności. 46,8% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 38,0% – w średnim. 6,3% respondentów twierdzi, że w Gminie jest wiele miejsc przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 8,9% badanych nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

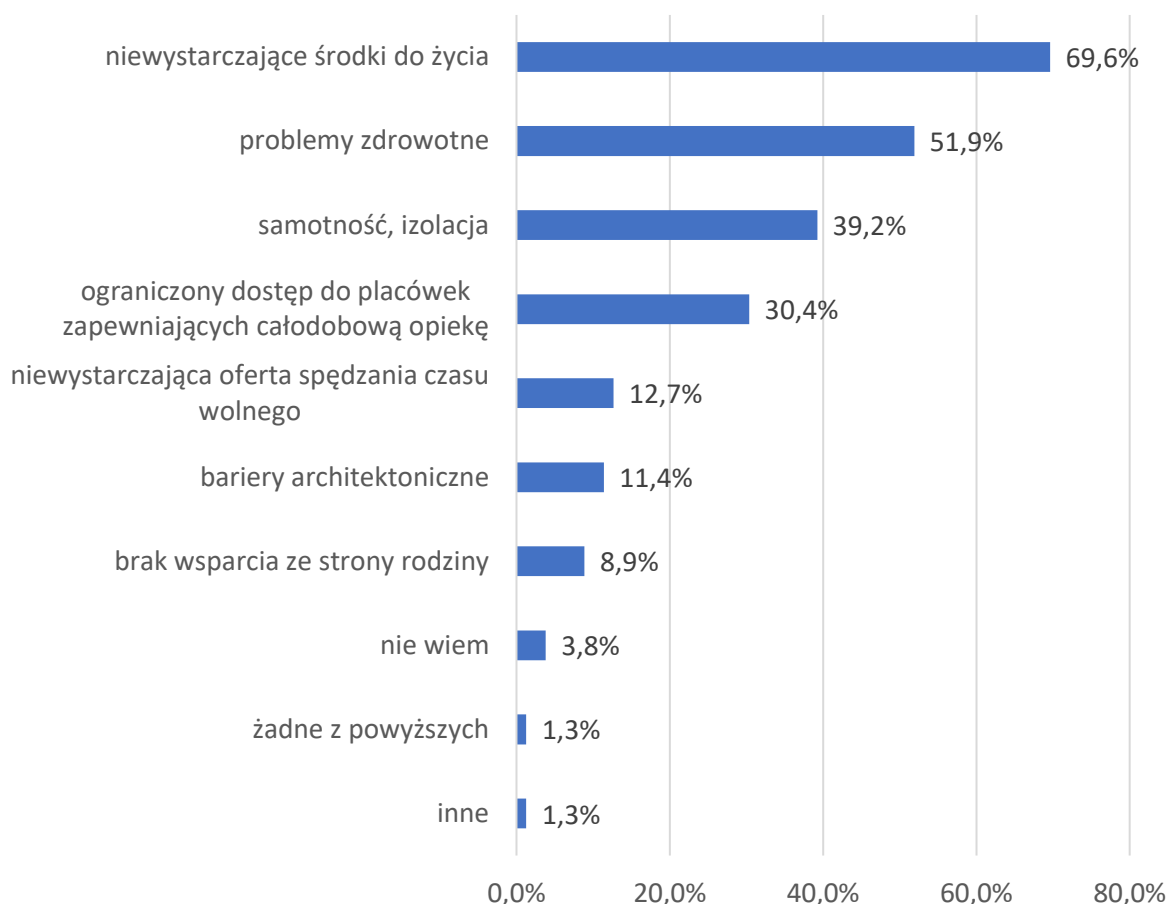
Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=79

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami osób starszych na terenie Gminy są niewystarczające środki do życia (69,6%) oraz problemy zdrowotne (51,9%). 39,2% wskazało na samotność, izolację, 30,4% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a 12,7% – niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Najmniej odpowiedzi padło na bariery architektoniczne (11,4%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (8,9%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 3,8% respondentów, 1,3% uważa, że żadna odpowiedź zawarta w kafeterii nie jest odpowiednia, a kolejne 1,3% ankietowanych wśród innych czynników wymieniło *mało autobusów do miasta*.

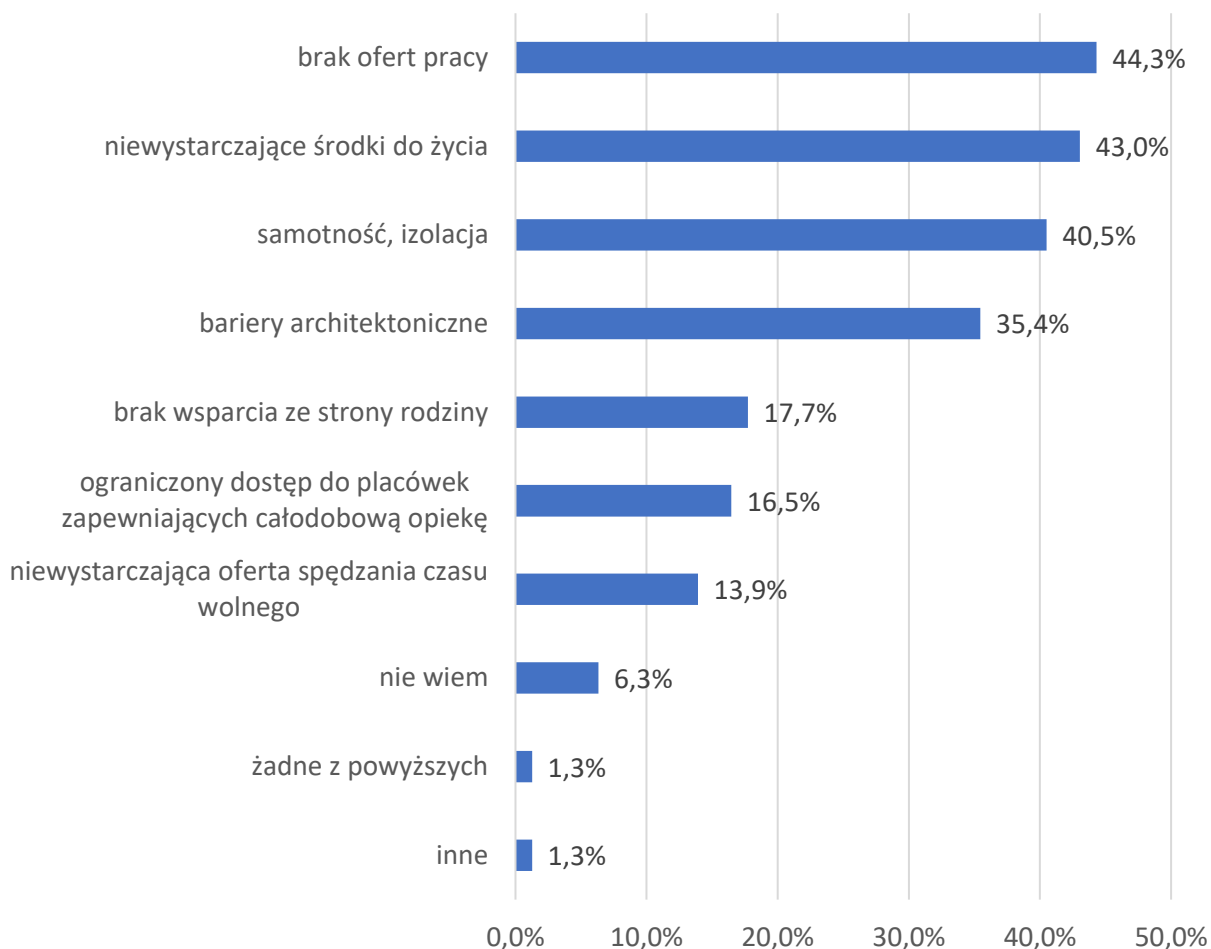
Wykres 32. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=79

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Zdaniem 44,3% respondentów jest to brak ofert pracy, 43,0% wskazało na niewystarczające środki do życia, a 40,5% – samotność, izolację. 35,4% mieszkańców uważa, że najważniejszym problemem osób z niepełnosprawnościami są bariery architektoniczne, a 17,7% – brak wsparcia ze strony rodziny. Najmniej odpowiedzi padło na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (16,5%) oraz niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (13,9%). 6,3% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, 1,3% zaznaczyło odpowiedź „żadne z powyższych”, a kolejne 1,3% wskazało na inne odpowiedzi, wyróżniając *brak opieki lekarskiej*.

Wykres 33. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=79

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

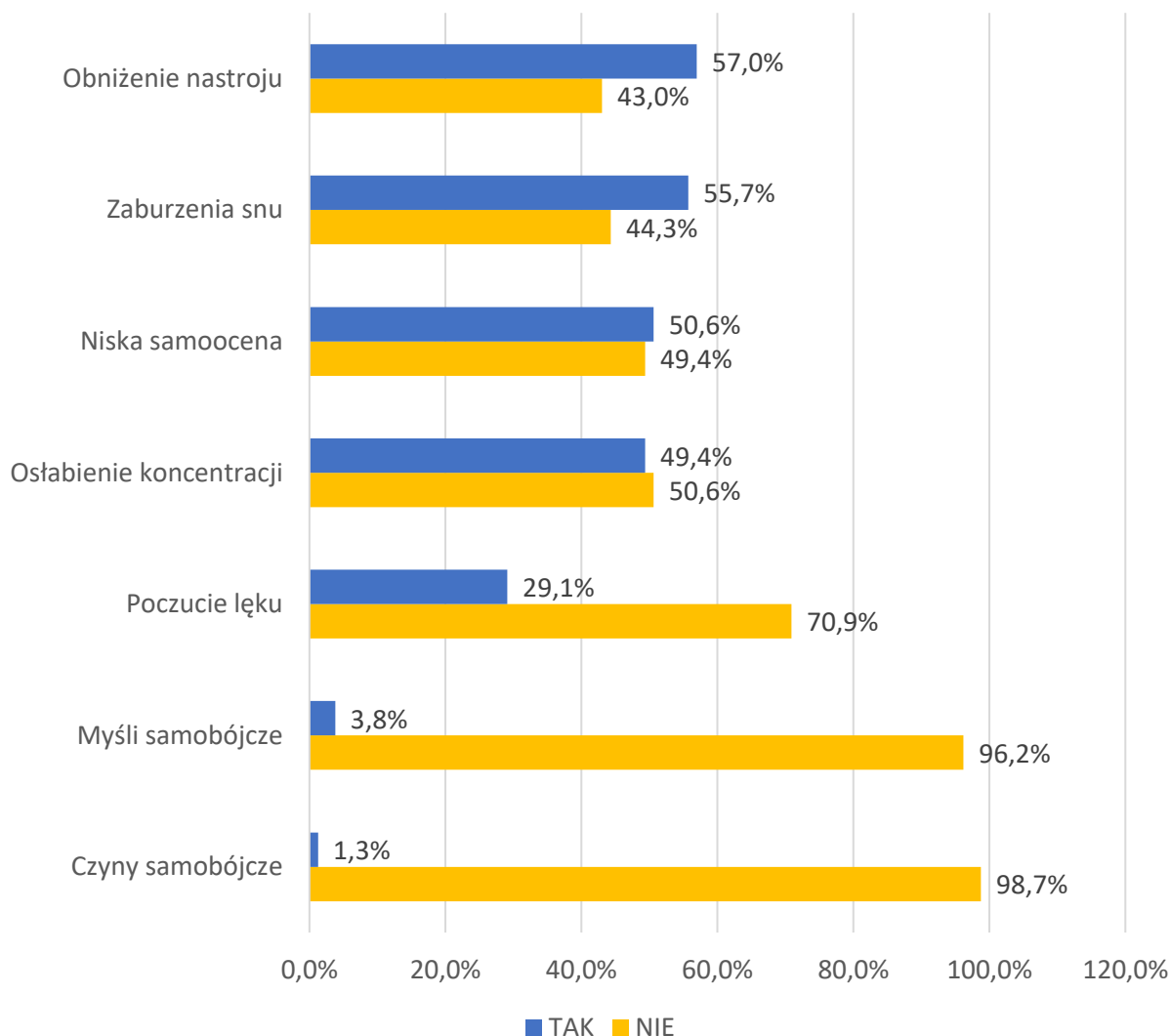
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Gozdowo mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- ▶ 57,0% osób miało obniżony nastrój;
- ▶ 55,7% doświadczyło zaburzeń snu;
- ▶ 50,6% miało niską samoocenę;
- ▶ 49,4% doznało osłabienia koncentracji;
- ▶ 29,1% odczuwało lęk;
- ▶ 3,8% miało myśli samobójcze;
- ▶ 1,3% podejmowało się czynów samobójczych.

Wykres 34. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=79

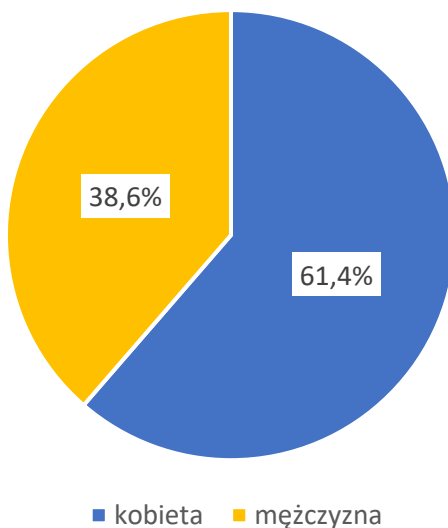
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

Uczniowie z gminy Gozdowo wypełnili 88 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne przewagę liczebną miały dziewczynki – stanowiły one 61,4% ogółu, zaś chłopcy wypełnili 38,6% kwestionariuszy.

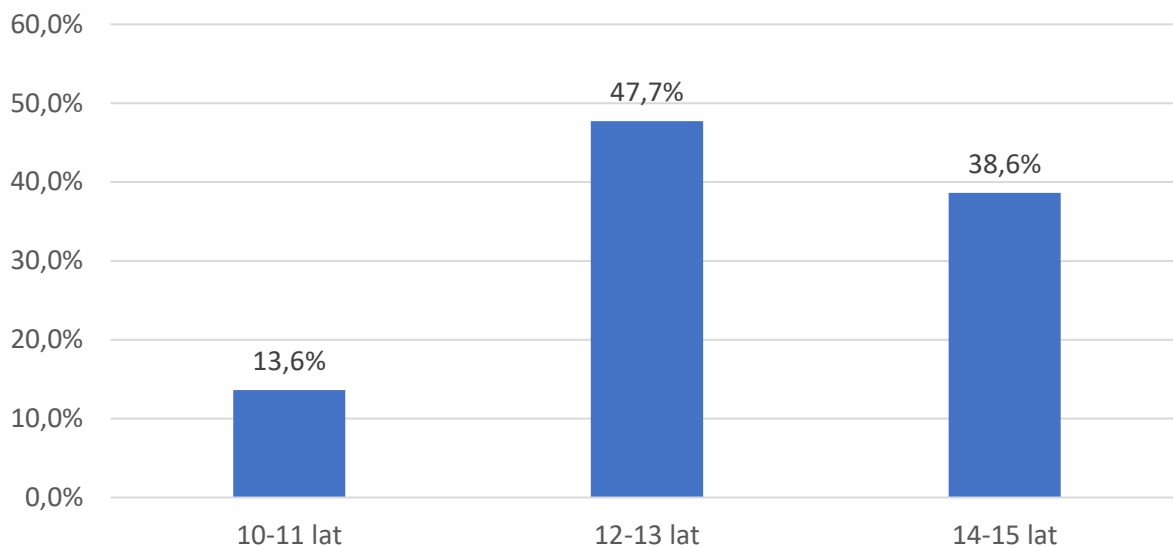
Wykres 35. Płeć: N=88

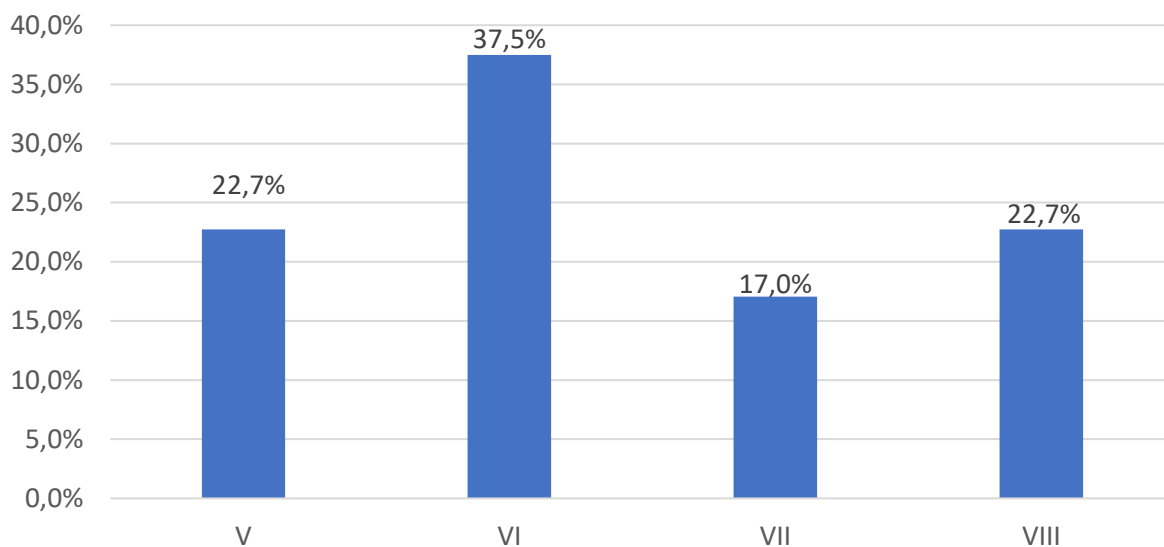
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najczęściej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12–13 lat (47,7%), natomiast 38,6% stanowili uczniowie w wieku 14-15 lat. Pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 10-11 lat (13,6%).

Wykres 36. Wiek: N=88

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 37,5% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do VI klasy, po 22,7% ankiet wypełnili uczniowie z klasy V i VIII, natomiast 17,0% badanych to uczniowie klas VII.

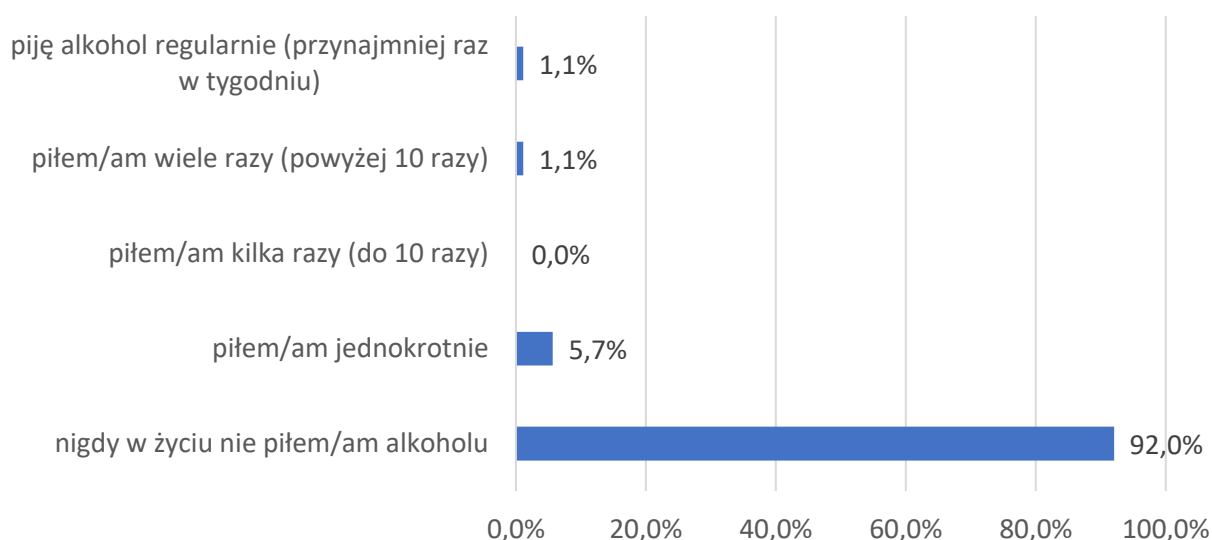
Wykres 37. Klasa: N=88

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Gozdowo. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 7,9% respondentów, wśród których 5,7% spożyło go jednokrotnie, a po 1,1% miało z nim kontakt wiele razy (powyżej 10 razy) lub pije go regularnie (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=88

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem w podanym okresie miało 2 uczniów będących po inicjacji alkoholowej (28,6%), którzy w omawianym okresie sięgnęli po tego typu substancję psychoaktywną 3-4 razy lub 5-7 razy (po 14,3%).

Tabela 22. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=7

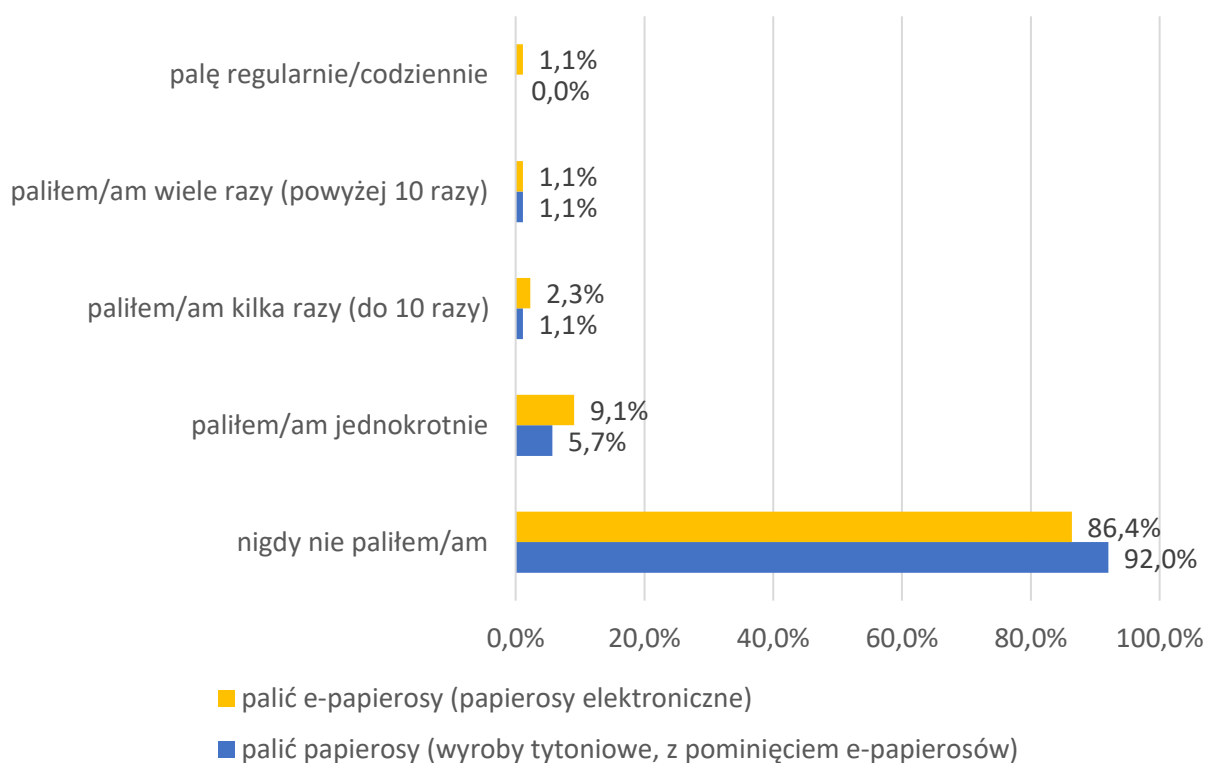
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	71,4%	5
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	14,3%	1
5 – 7 razy	14,3%	1
więcej niż 7 razy	0,0%	0

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Gozdowo podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 7,9% ankietowanych, wśród których 5,7% sięgnęło po nie jednokrotnie, a po 1,1% zrobiło to kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy). W przypadku papierosów elektronicznych, kontakt z nimi miało 13,6% respondentów, z czego 9,1% użyło ich jednokrotnie, 2,3% – kilka razy (do 10 razy), z kolei po 1,1% ankietowanych stosowało je wiele razy (powyżej 10 razy) lub robi to regularnie/codziennie.

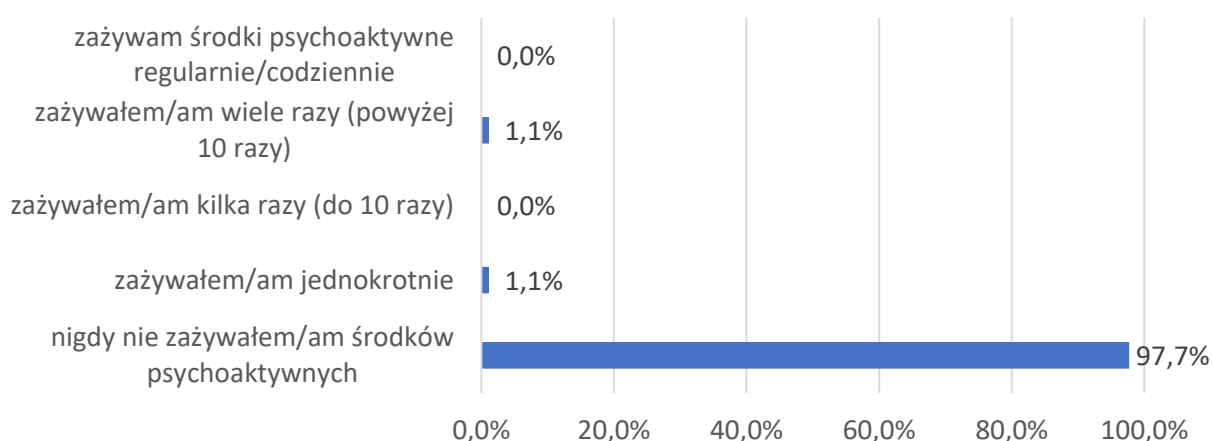
Wykres 39. Ile razy zdarzyło Ci się: N=88

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość uczniów nie zażywała środków psychoaktywnych (97,7%), natomiast po inicjacji narkotykowej jest 2,2% uczniów, wśród których po 1,1% wskazało na ich jednokrotne zażycie lub sięgnęło po nie wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=88

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. 1 uczeń zaprzeczył, jakoby w ciągu ostatniego miesiąca miał styczność z tego typu substancjami, natomiast kolejna osoba zrobiła to 1-2 razy (po 50,0%).

Tabela 23. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	50,0%	1
1 – 2 razy	50,0%	1
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

Ankietowanych zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Pojedyncze wskazania padły na dopalacze oraz leki w celu odurzenia (po 50,0%).

Tabela 24. Jakie były to substancje? N=2

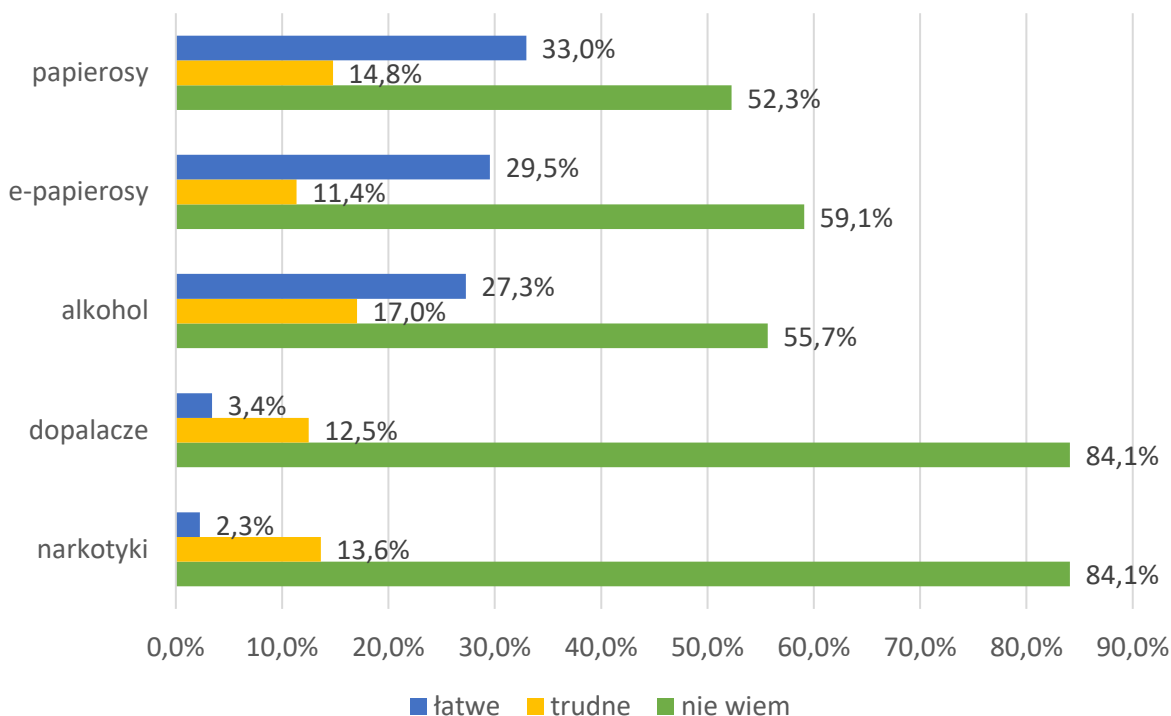
Odpowiedź	%	Liczba odp.
dopalacze	50,0%	1
leki w celu odurzenia	50,0%	1
marihuana	0,0%	0
amfetamina	0,0%	0
mefedron	0,0%	0
inne	0,0%	0

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość uczniów nie posiada wiedzy na temat dostępności szkodliwych i nielegalnych substancji na terenie Gminy.

Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ▶ papierosy są łatwe do zdobycia dla 33,0% respondentów, a trudne dla 14,8%,
- ▶ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 29,5% młodych mieszkańców, a trudne dla 11,4%.
- ▶ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 27,3% badanych, a trudny dla 17,0%,
- ▶ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 3,4% uczniów, a trudne dla 12,5%,
- ▶ narkotyki są łatwe do zdobycia dla 2,3% ankietowanych, a trudne dla 13,6%.

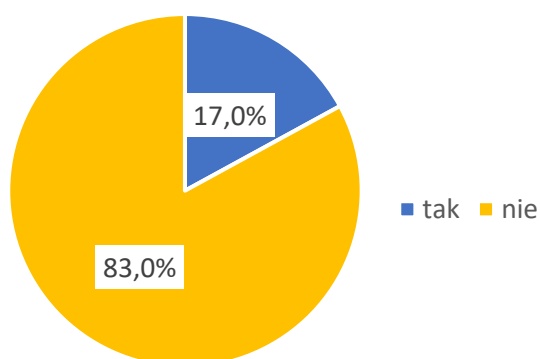
Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=88

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Gozdowo. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, 17,0% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło tego problemu.

Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=88

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (6 osób, tj. 54,5%) oraz rodzeństwa (3 osoby, tj. 27,3%). Pojedyncze wskazania dotyczyły kolegów/koleżanek spoza szkoły oraz innych, bliżej nieokreślonych osób (po 9,1%). 4 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 25. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=11

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	54,5%	6
rodzeństwo	27,3%	3
koledzy/koleżanki spoza szkoły	9,1%	1
inne osoby	9,1%	1
rodzice	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doświadczali. Najczęściej wskazywano na przemoc psychiczną oraz fizyczną (po 6 osób, tj. po 50,0%), z kolei pojedyncze osoby przyznały się do doświadczenia przemocy seksualnej oraz zaniedbania (po 8,3%). 3 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

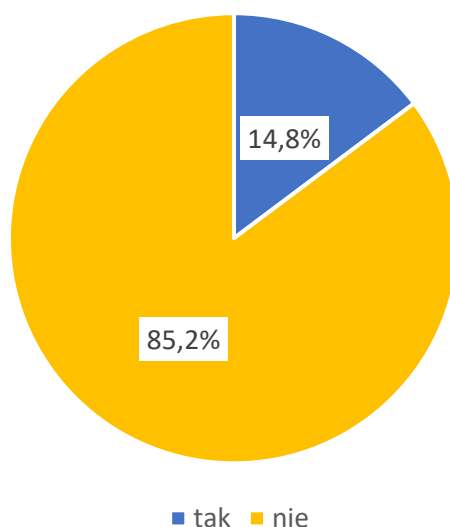
Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	50,0%	6
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	50,0%	6
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	8,3%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	8,3%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 14,8% uczniów.

Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=88

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc fizyczną zastosowało 10 uczniów (83,3%), psychiczną – 3 osoby (25,0%), natomiast przemoc seksualnej dopuścił się 1 respondent (8,3%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 27. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/aśm dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	83,3%	10
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	25,0%	3
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który go zawstydział itp.	8,3%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Większość ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rodzeństwa – wskazało na to 9 osób, tj. 69,2%. Po 4 uczniów wskazało na uczniów ze swojej szkoły oraz kolegów/koleżanki spoza szkoły (po 30,8%), z kolei odpowiedzi 2 respondentów padły na inne, bliżej nieokreślone osoby.

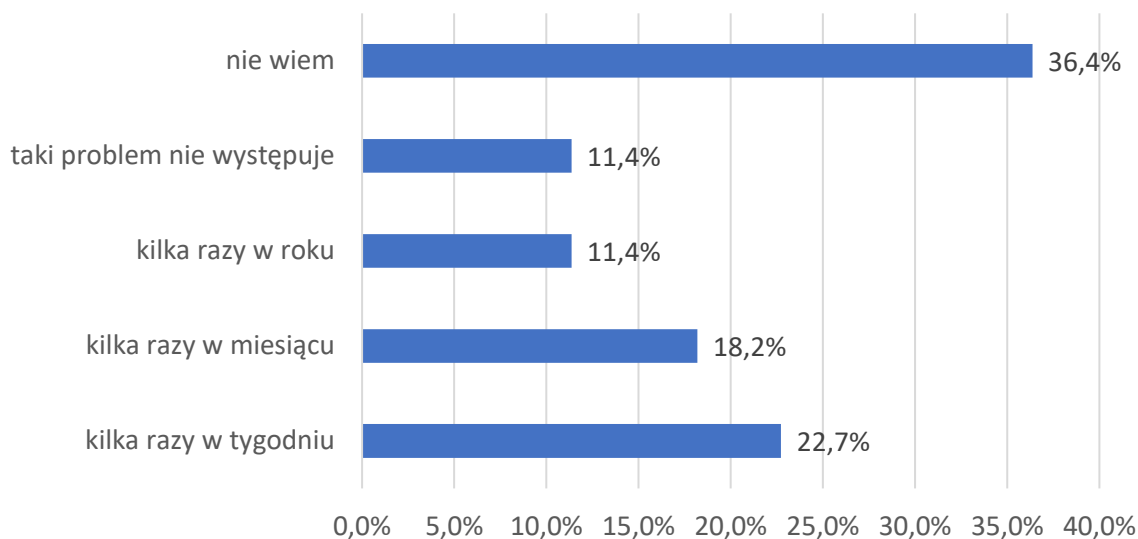
Tabela 28. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=13

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	69,2%	9
uczniów z mojej szkoły	30,8%	4
kolegów/koleżanek spoza szkoły	30,8%	4
innych osób	15,4%	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

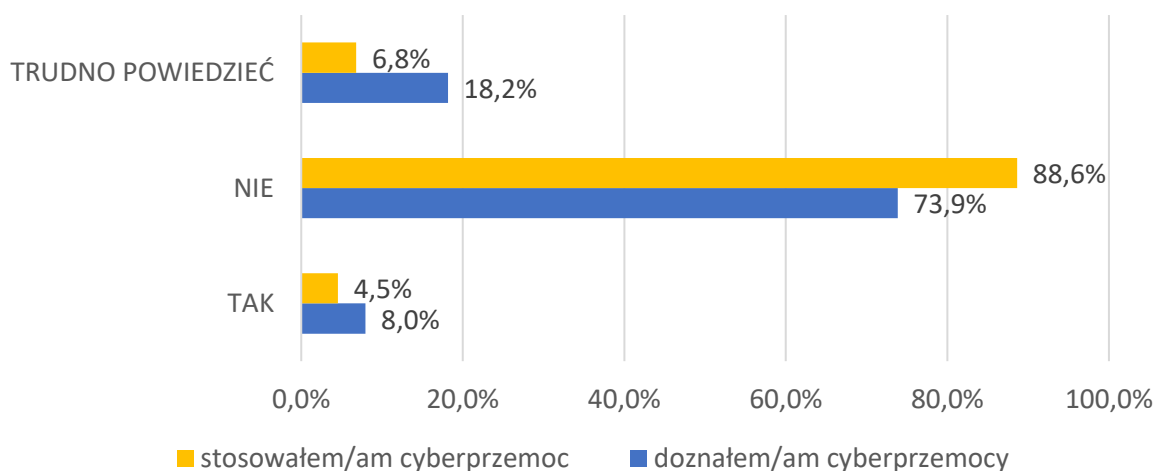
W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. 36,4% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii, a zdaniem 11,4% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 52,3% respondentów, w tym 11,4% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w roku, w opinii 18,2% dzieje się to kilka razy w miesiącu, a zdaniem 22,7% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w tygodniu.

Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=88

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 8,0% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosował odsetek 4,5% ankietowanych. Znaczna część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 6,8% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy i 18,2% w zakresie doświadczenia jej.

Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=88

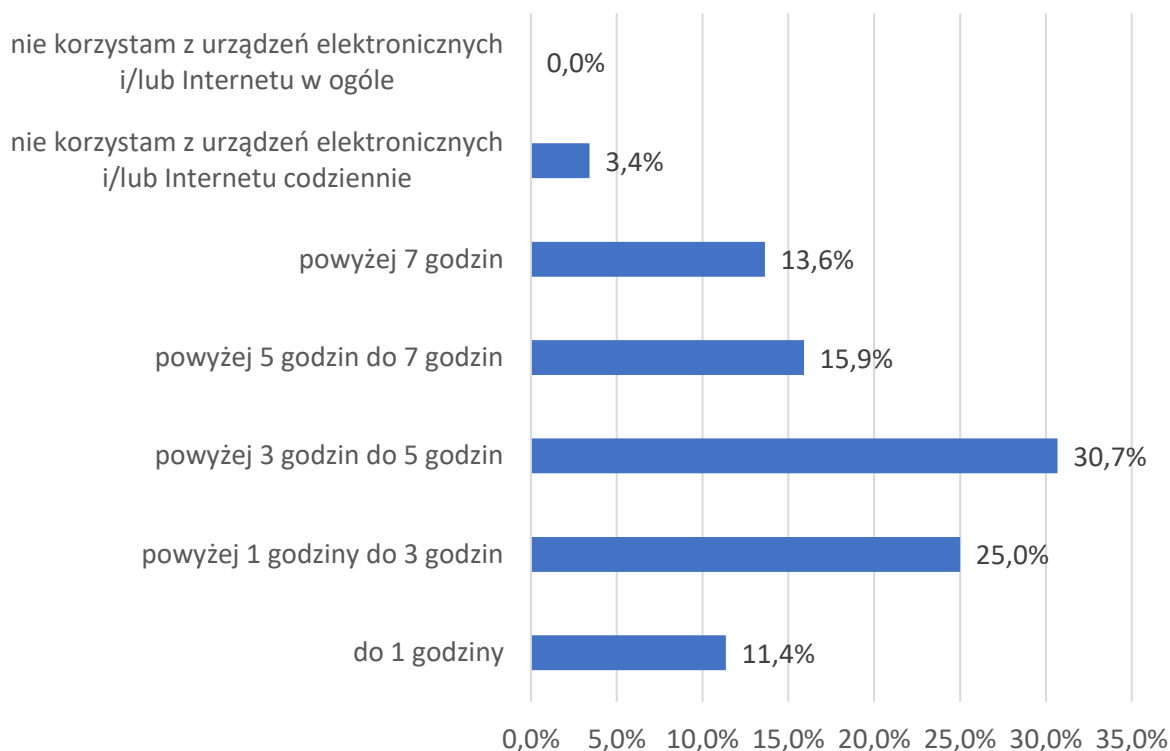

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z gminy Gozdowo korzystają z urządzeń elektronicznych. Pierwsze pytanie odnosiło się do tego, czy młodzi mieszkańcy korzystają z tego typu urządzeń oraz Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 15,9% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, a 13,6% na powyżej 7 godzin. Dodatkowo, 30,7% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich pomiędzy 3 a 5 godzinami w ciągu dnia. Powyżej 1 do 3 godzin dziennie z urządzeń korzysta 25,0%, a 11,4% ankietowanych poświęca na korzystanie z urządzeń do 1 godziny dziennie. Ponadto, 3,4% uczniów nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie.

Wykres 46. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=88

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami. Takie zachowanie potwierdziło 32 badanych (37,5%), w tym 1 uczeń stwierdził, że zdarza mu się to bardzo często (1,1%), 3 ankietowanym – często (3,4%), 21 osobom – czasami (23,9%), natomiast 8 respondentów skłamało w tej sprawie jeden raz (9,1%).

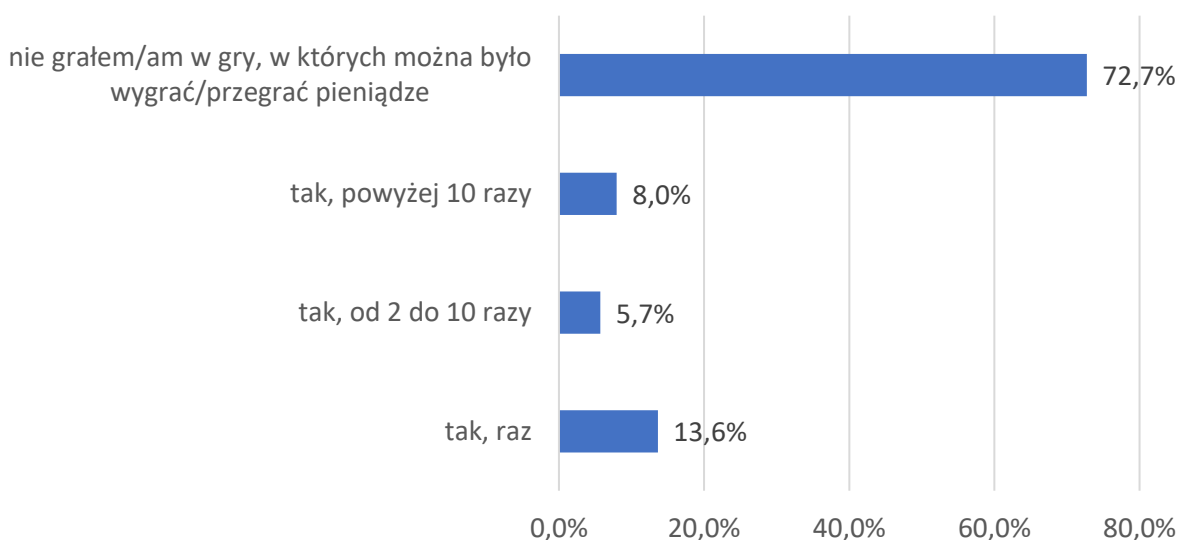
Tabela 29. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=88

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	1,1%	1
tak, często	3,4%	3
tak, czasami	23,9%	21
tak, jednokrotnie	9,1%	8
nie	62,5%	55

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 27,3% badanych. Wśród tych osób 13,6% grało w nie 1 raz, 5,7% robiło to 2-10 razy, a 8,0% wskazało na więcej niż 10 razy.

Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=88

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Gozdowo, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 45,5% respondentów w tym okresie doznało osłabienia koncentracji, 44,3% odczuwało niską samoocenę, a 43,2% – obniżenie nastroju. Ponadto 38,6% miało zaburzenia snu, a 23,9% odczuwało lęk. Niepokojący jest fakt, że wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy występują również myśli samobójcze (13,6%) oraz czyny autoagresywne (11,4%).

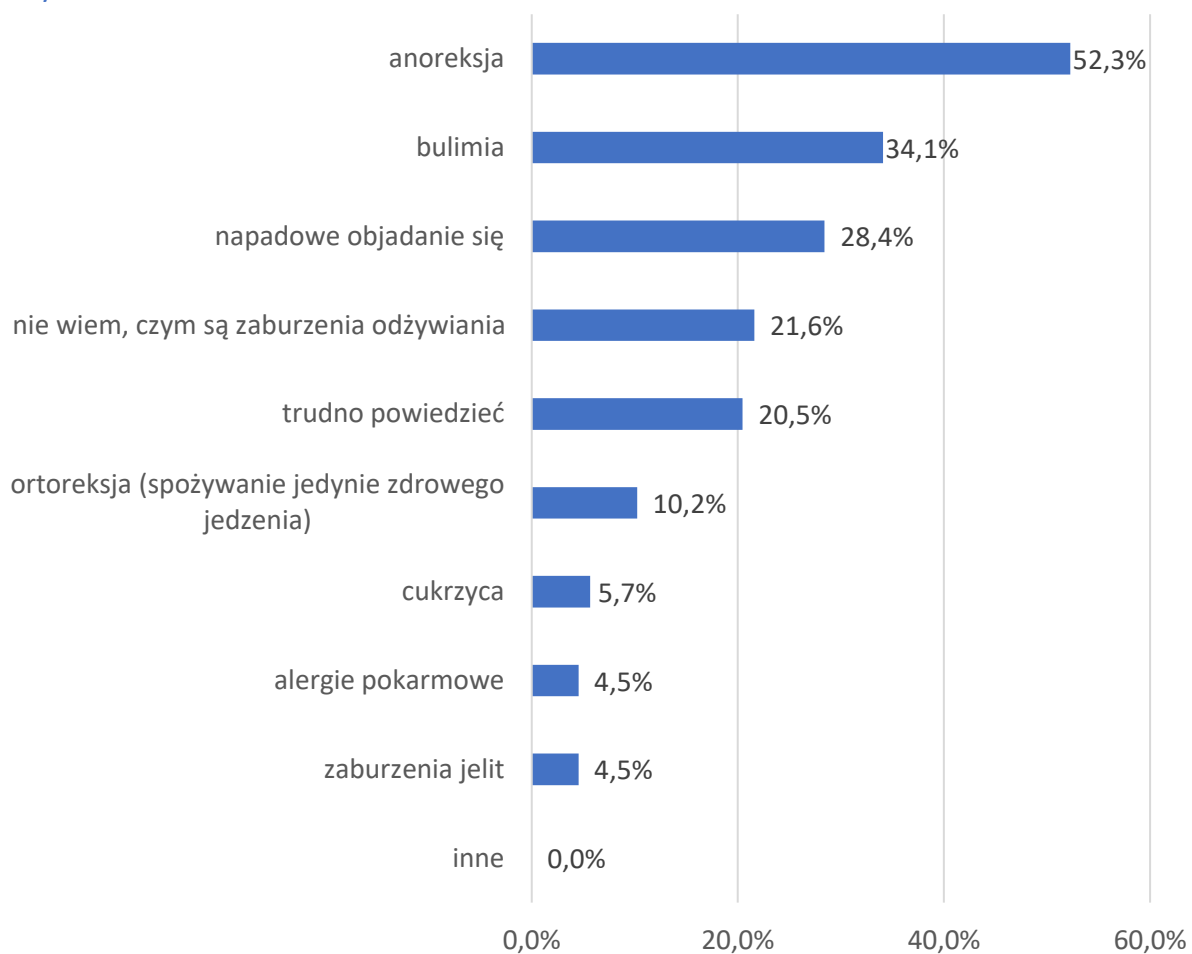
Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=88

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Gozdowo dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. W pytaniu uczniowie mieli wskazać, które spośród wskazanych w kafeterii odpowiedzi ich zdaniem są zaburzeniami odżywiania. Ponad połowa ankietowanych wskazała na anoreksję (52,3%), 34,1% uczniów zaznaczyło bulimię, 28,4% — napadowe objadanie się, a w opinii 10,2% respondentów można do nich zaliczyć ortoreksję. 21,6% uczestników badania nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 20,5% miało trudności w odpowiedzi na zadane pytanie. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie wskazała na cukrzycę (5,7%), alergie pokarmowe oraz zaburzenia jelit (po 4,5%).

Wykres 49. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=88

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja społeczna gminy Gozdowo

W oparciu o dane udostępnione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie, Główny Urząd Statystyczny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne podmioty, dokonano szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej. Analizy te obejmują opis kluczowych problemów, ich zasięg oraz ocenę dotychczas podejmowanych działań interwencyjnych w odniesieniu do poszczególnych obszarów wskazanych w Strategii.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych polega na realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego radzenia sobie z wyzwaniami. Działania te są realizowane za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zarówno zasoby własne, jak i dostępne zewnętrzne formy wsparcia. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin z Gminy, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin

korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W latach 2021-2023 GOPS w Gozdowie zatrudniał 1 asystenta rodziny, z którego pomocy w 2021 roku korzystało 13 rodzin, w 2022 roku – 18, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 17 rodzin z terenu Gminy.

Tabela 30. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin	13	18	17

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

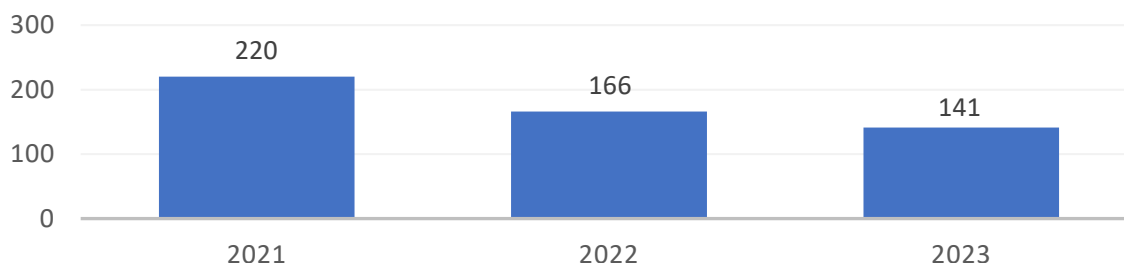
W roku 2023, jak i w dwóch latach poprzednich w gminie Gozdowo **nie było rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2021 roku korzystało 220 rodzin, w roku 2022 – 166, z kolei w 2023 roku – 141 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek

ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmieniającym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

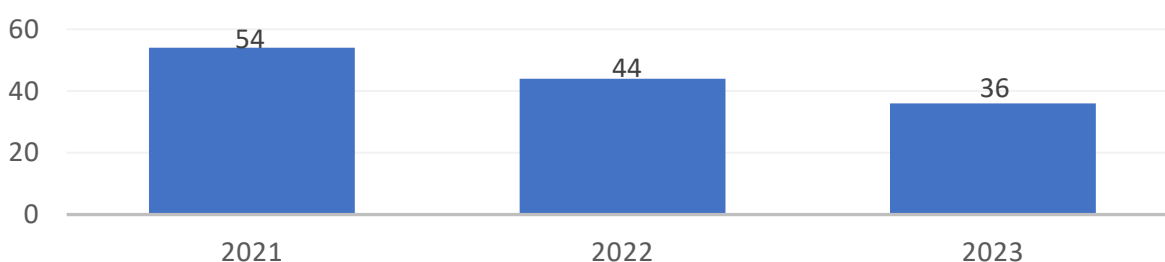
Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Analiza wykresu wskazuje, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie utrzymywała się na stosunkowo zbliżonym poziomie. W omawianym okresie widoczny jest spadek liczby osób pobierających tego typu świadczenia z 54 osób w 2021 roku do 36 w roku 2023.

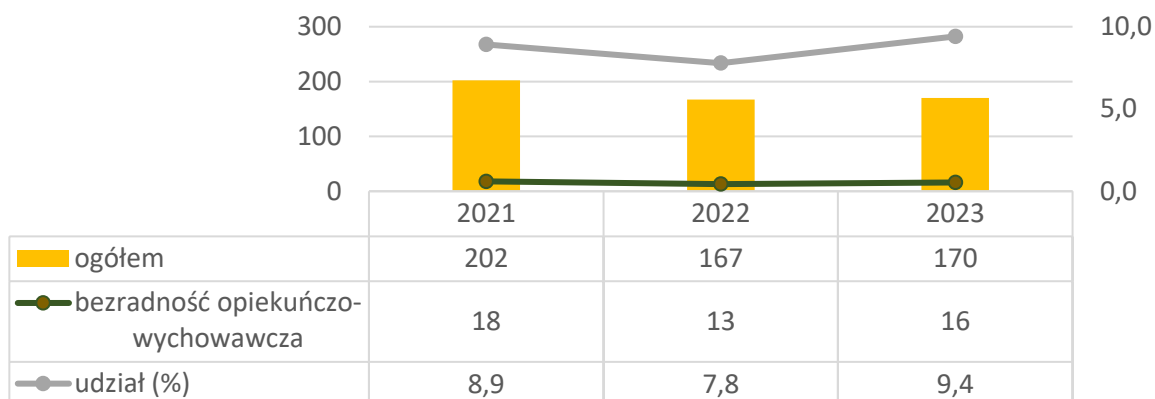
Wykres 51. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała wahaniom: w 2021 roku było to 18 rodzin, w 2022 roku – 13, z kolei w 2023 roku – 16. Analogiczna sytuacja widoczna jest w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS: w 2021 było to 8,9%, w 2022 roku – 7,8%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 9,4%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 52. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 8 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w 2022 roku – 19 dzieci, natomiast w 2023 roku było to 11 dzieci. Biorąc pod uwagę kwotę odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej, widoczne są wahania wartości, a najwyższą odnotowano w ostatnim roku poddanym analizie – 157 979, 67 zł. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 31. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Gozdowo w pieczy zastępczej w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba dzieci w pieczy zastępczej	8	19	11
kwota odpłatności (w złotych)	124 820,39	111 870,75	157 979,67

Źródło: Raport o stanie gminy Gozdowo za 2021, 2022 i 2023 rok

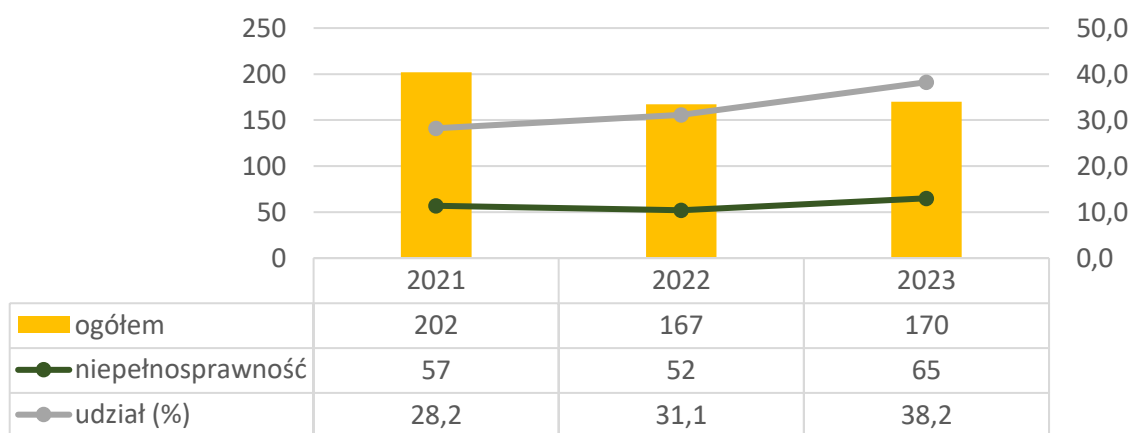
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*. Osoby z niepełnosprawnościami można klasyfikować na podstawie różnych kryteriów, takich jak typ schorzenia, moment wystąpienia ograniczeń w życiu oraz stopnia niepełnosprawności. Należy jednak zaznaczyć, że jest to grupa niezwykle zróżnicowana, co sprawia, że wszelkie działania wspierające powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych trudności i ograniczeń zdrowotnych.

W 2023 roku ze wsparcia GOPS w Gozdowie z powodu niepełnosprawności skorzystało 65 rodzin, co stanowi 38,2% wszystkich rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności ulegała wahaniom, z kolei w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS widoczne są tendencje wzrostowe. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 53. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń ulegała stopniowemu wzrostowi. W 2021 roku przyznano 383 świadczenia, w 2022 roku – 395, z kolei w 2023 roku liczba świadczeń wyniosła 438. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	383	395	438
kwota świadczeń (zł)	82 481,00	85 257,00	94 538,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota ulegały spadkowi. W 2021 roku przyznano 650 świadczeń na kwotę 140 296,00 zł, w 2022 roku – 645 na kwotę 139 217,00 zł, natomiast w 2023 roku – 605 na kwotę 130 583,00 zł.

Tabela 33. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	650	645	605
kwota świadczeń (zł)	140 296,00	139 217,00	130 583,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku przyznano 560 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 120 870,00 zł. Na przestrzeni lat widoczne są wahania w ramach analizowanych uwarunkowań, a szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 34. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	568	552	560
kwota świadczeń (zł)	122 597,00	119 144,00	120 870,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2021 roku wypłacono 134 świadczenia z powyższego tytułu, w 2022 roku – 116, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 115. W przypadku kwoty omawianych świadczeń, w 2023 roku uległa ona spadkowi kształtującemu się na poziomie 14,2% (w porównaniu do roku bazowego). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 35. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	134	116	115
kwota świadczeń (zł)	83 080,00	71 840,00	71 300,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W omawianym okresie liczba osób korzystających z usług opiekuńczych uległa wzrostowi – zarówno w 2021 roku, jak i w roku kolejnym było to po 10 osób, z kolei w 2023 roku z tego typu świadczeń korzystało 16 osób.

Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób	10	10	16

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Dla osób wymagających szczególnego wsparcia świadczone są **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, które są dostosowane do potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i są realizowane przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W omawianym okresie żaden z mieszkańców Gminy nie korzystał z tego typu wsparcia¹⁴.

Istotnym elementem lokalnego systemu wsparcia, przyczyniającym się do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz ich aktywizacji społecznej i zawodowej jest **Warsztat Terapii Zajęciowej w Ostrowach**. To placówka, której celem jest wspieranie osób z niepełnosprawnościami w rozwijaniu ich samodzielności oraz przygotowywaniu do życia społecznego i zawodowego. WTZ organizuje różnorodne zajęcia terapeutyczne i rehabilitacyjne, dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników, w celu zwiększenia ich kompetencji i możliwości funkcjonowania w społeczeństwie.

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej biorą udział w zajęciach prowadzonych w następujących pracowniach tematycznych: artystyczna i rękodzieła, ogrodniczo-porządkowa, muzyczno-teatralna, kulturalno-oświatowa, gospodarstwa domowego oraz komputerowa. Zajęcia obejmują również fizjoterapię oraz rehabilitację ruchową, a wszyscy uczestnicy mają zapewnione wsparcie i opiekę psychologiczną. Rehabilitacją w Warsztacie Terapii Zajęciowej objętych jest 30 uczestników¹⁵.

¹⁴ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

¹⁵ Raport o stanie gminy Gozdowo za 2023 r.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

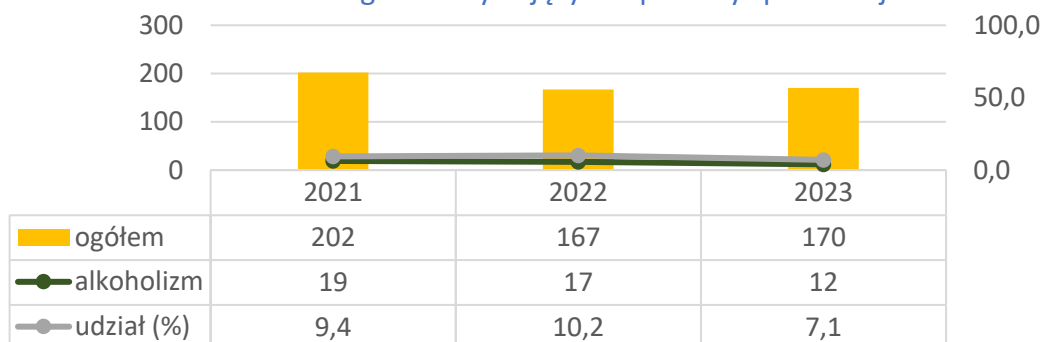
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W 2023 roku ze wsparcia GOPS w Gozdowie z powodu alkoholizmu korzystało 12 rodzin, co stanowi 7,1% wszystkich rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu wykazywała tendencje spadkowe, z kolei ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS ulegał wahaniom. Na przestrzeni analizowanych lat żadna z rodzin nie korzystała z pomocy z powodu narkomanii. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹⁶ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2023 roku GKRPA liczyła 4 członków.

W 2023 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 10 osobami z problemem alkoholowym oraz 5 członkami rodzin osób zmagających się z tym problemem. Jednocześnie w omawianym roku Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia wobec 2 mieszkańców Gminy. Na podstawie danych można dostrzec, iż liczba osób z problemem alkoholowym oraz członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy, ulegała wahaniom. Podobne tendencje widoczne są także w przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 37. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	15	8	10
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	7	5
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

W 2023 roku na terenie gminy Gozdowo funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe). Jego podstawową funkcją jest udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób zmagających się z problemem uzależnień, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, możliwych sposobach leczenia, motywowanie do podjęcia terapii, a także pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy domowej.

W 2023 roku w PIK udzielono porad 8 osobom z problemem alkoholowym, 3 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym, 2 osobom doznającym przemocy domowej oraz 1 mieszkańcowi Gminy stosującemu przemoc domową. Na przestrzeni analizowanych lat, odnotowano wzrost liczby osób z problemem alkoholowym, z kolei biorąc pod uwagę liczbę dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym oraz osób doznających przemocy, widoczne są wahania wartości. W przypadku liczby osób stosujących przemoc domową, które skorzystały z poradnictwa PIK, zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku, był to 1 mieszkaniec Gminy. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 38. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023

lp.	wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	osoby z problemem alkoholowym	3	4	8
2.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	3	6	3
3.	osoby doznające przemocy domowej	2	3	2
4.	osoby stosujące przemoc domową	0	1	1
5.	osoby z problemem narkotykowym	b.d.	0	0
6.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	b.d.	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok

GKRPA zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. Zarówno w 2021 roku, jak i w 2023 roku w gminie Gozdowo nie przeprowadzono programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN, z kolei w 2022 roku zrealizowano program „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, w którym udział wzięło 30 uczniów oraz 1 nauczyciel/wychowawca.

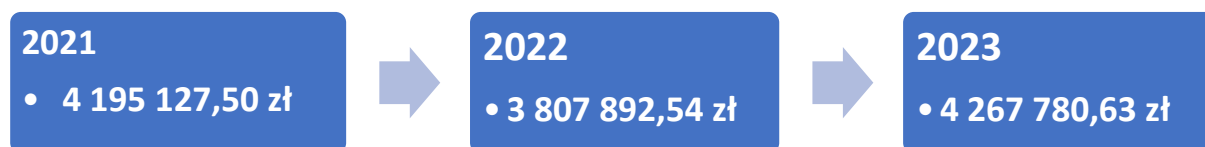
W 2023 roku przeprowadzono natomiast inne programy profilaktyczne, finansowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, pn. „Nie marnuję, a wykorzystuję”, a także „W sieci uzależnień”, w których udział wzięło 295 uczniów oraz 14 nauczycieli/ wychowawców.

Ponadto, w ramach działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, realizowano jednorazowe prelekcje, pogadanki (316 uczestników), spektakle (40 uczestników), festyny i inne imprezy plenerowe (800 uczestników), a także imprezy sportowe – turnieje, wyścigi, olimpiady (350 uczestników).

Dodatkowo w 2023 roku przeprowadzono szkolenia i warsztaty z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w których udział wzięło 20 rodziców oraz 5 nauczycieli/wychowawców, z kolei w pozalekcyjnych zajęciach sportowych uczestniczyło 35 osób¹⁷.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Gozdowo. W roku 2023 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 4 267 780,63 zł, w tym 1 959 765,06 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 242 040,56 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 2 065 975,01 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2023 roku w stosunku do 2021 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o 1,7%.

Rysunek 5. łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Gozdowo alkoholu w latach 2021-2023

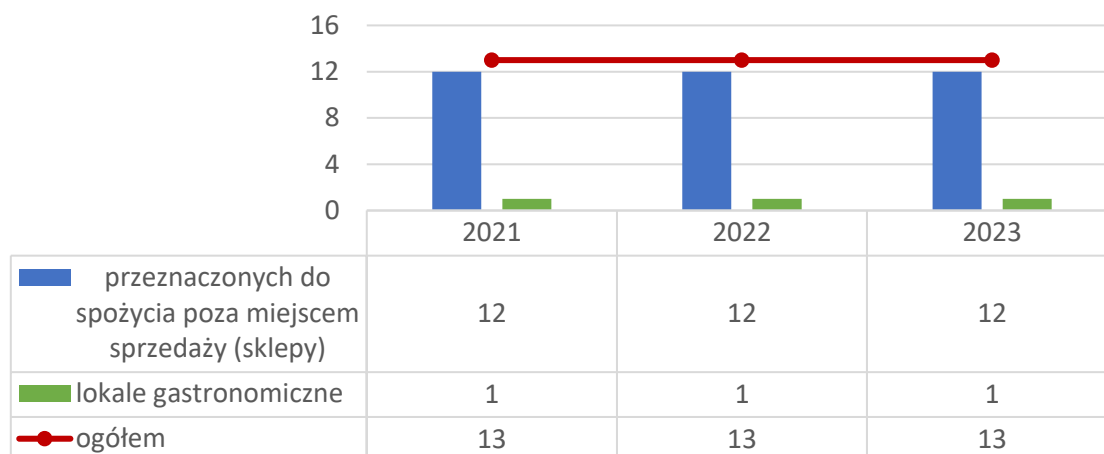
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

W każdym roku poddanym analizie na terenie gminy Gozdowo znajdowało się 13 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 12 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 1 przeznaczony do spożycia w miejscu sprzedaży, tj. lokal gastronomiczny.

¹⁷ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok

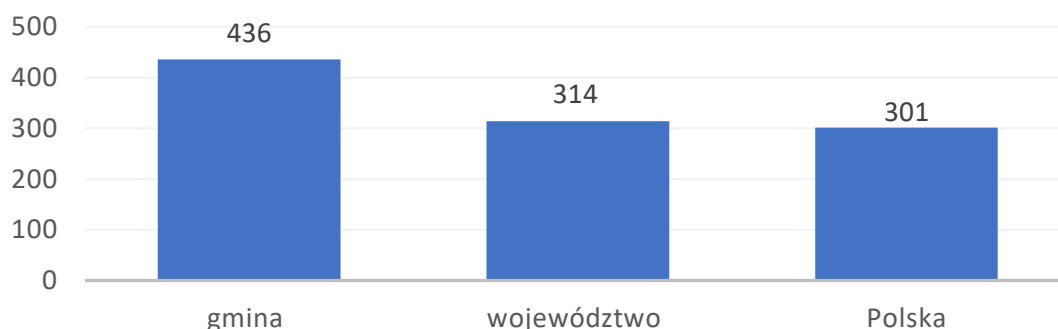
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gozdowo, w porównaniu do województwa mazowieckiego oraz do całej Polski¹⁸. Jak wynika z obecnie dostępnych danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt jest znacznie wyższa niż ma to miejsce w województwie oraz w porównaniu do średniej dla całego kraju, co świadczy o mniejszej dostępności do miejsc sprzedaży alkoholu na terenie Gminy.

Wykres 56. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gozdowo, województwie mazowieckim i całej Polsce w 2022 roku

Źródło: KCPU-G1 - Sprawozdanie z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2022 r. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2022 roku. Zestawienia statystyczne.

¹⁸ Uwzględnione zostały dane dostępne na czas opracowania Strategii, tj. za 2022 rok.

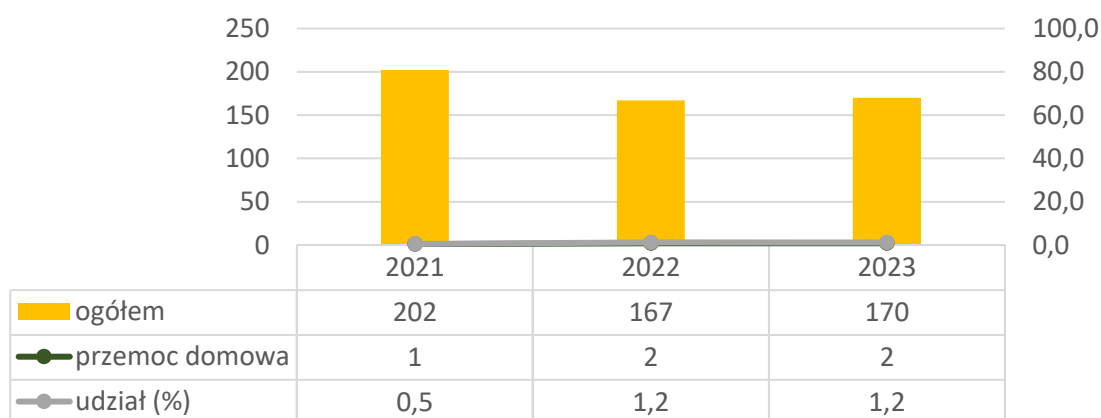
Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

W 2021 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie z powodu przemocy domowej korzystała 1 rodzina, natomiast w latach 2022-2023 – po 2 rodziny z terenu Gminy. Z przedstawionych danych wynika, że udział liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS wzrósł z 0,5% w roku bazowym do 1,2% w roku 2023. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 57. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Gozdowo zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, którego celem funkcjonowania

jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe (wcześniej grupy robocze).

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. W 2023 roku na terenie gminy Gozdowo do 17 września 2023 r. funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gozdowie, w skład którego wchodziło 8 osób. Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i zarządzeniem nr 73/2023 Wójta Gminy Gozdowo z dnia 18 września 2023 r., powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gozdowie, w skład którego wchodzi 11 osób.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba spotkań Zespołu wykazywała tendencje wzrostowe: w 2021 roku odbyło się 5 spotkań, w 2022 roku – 6, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 10. Tendencje wzrostowe widoczne są również w zakresie działalności grup diagnostyczno-pomocowych: w 2022 roku powołano ich 4, a w 2023 roku – 7, które odbyły kolejno 10 i 12 spotkań. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 39. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba Zespołów Interdyscyplinarnych	1	1	1
liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	5	6	10
liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	0	4	7
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	0	10	12

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 oraz 2023 rok.

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku

z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

W omawianym okresie dostrzec można wahania liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty”: zarówno w 2021 roku, jak i w 2023 roku było to 12 procedur NK, z kolei w 2022 roku – 7. Tendencje wzrostowe widoczne są natomiast w zakresie kontynuowanych procedur z lat poprzednich: w roku bazowym były to 2 procedury, w 2022 roku – 4, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 7. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 40. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba wszczętych procedur NK	12	7	12
liczba kontynuowanych procedur NK wszczętych w poprzednich latach	2	4	7

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Z dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2023 roku 18 osób objętych działaniami w ramach procedury NK, doświadczyło przemocy domowej, z czego 12 to kobiety, 4 – mężczyźni, a 2 – dzieci. W stosunku do poprzednich lat w 2023 roku zauważyć można wahania liczby osób doznających przemocy, gdyż w 2021 roku było to 11 osób, w 2022 roku – 8, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie odnotowano najwyższą wartość – 18. Należy podkreślić, że w każdym omawianym roku większość osób doznających przemocy domowej stanowiły kobiety. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 41. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób doznających przemocy, w tym:	11	8	18
kobiety	7	6	12
mężczyźni	4	0	4
dzieci	0	2	2

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku zakończono łącznie 11 procedur NK, w tym 7 na skutek ustania przemocy domowej, a 4 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować wzrost w zakresie zakończonych procedur: zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 roku było to 7 procedur NK, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 11. Szczegółowe informacje znajdują się w następnej tabeli.

Tabela 42. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba zakończonych procedur NK, w tym:	7	7	11
na skutek ustania przemocy domowej	2	4	7
z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	5	3	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Dane w kolejnej tabeli ilustrują liczbę rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminie Gozdowo w latach 2021-2023. W 2021 i 2022 roku tą formą wsparcia objęto po 7 rodzin, natomiast w 2023 roku nastąpił wzrost do 12 rodzin. Przemoc psychiczna była dominującym problemem, dotyczącym 7 rodzin w każdym analizowanym roku. W przypadku przemocy fizycznej odnotowano spadek liczby przypadków z 5 w 2021 roku do 3 w 2023 roku. W omawianym roku nie odnotowano przypadków przemocy seksualnej. Powyższe dane wskazują na stałą obecność problemu przemocy psychicznej oraz potrzebę wzmocnienia działań profilaktycznych i wsparcia w tym zakresie.

Tabela 43. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty" w gminie Gozdowo w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:	7	7	12
ze względu na problem przemocy psychicznej	7	7	7
ze względu na problem przemocy fizycznej	5	5	3
ze względu na problem przemocy seksualnej	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

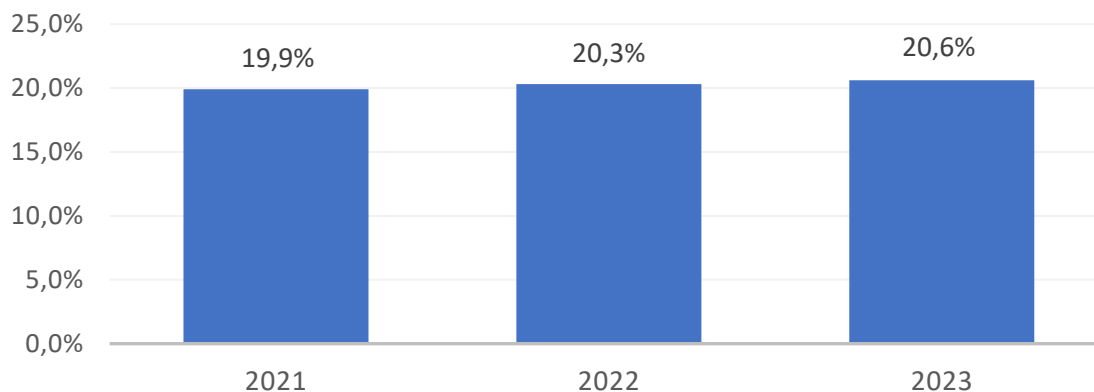
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Proces starzenia się społeczeństwa to wyzwanie wymagające szczególnej uwagi w planowaniu działań społecznych. Seniorzy stanowią ważną część wspólnoty, a ich potrzeby i oczekiwania zasługują na priorytetowe miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Wspieranie aktywności osób starszych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej oraz budowanie oferty, która odpowiada ich zainteresowaniom i potencjałowi, to kluczowe elementy skutecznej polityki społecznej. Dążenie do zwiększenia jakości życia seniorów nie tylko poprawia ich dobrostan, ale także wzmacnia spójność społeczną.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji gminy Gozdowo wykazuje tendencje wzrostowe: w 2021 roku było to 19,9%, w 2022 roku – 20,3%, z kolei w 2023 roku – 20,6%.

Wykres 58. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023

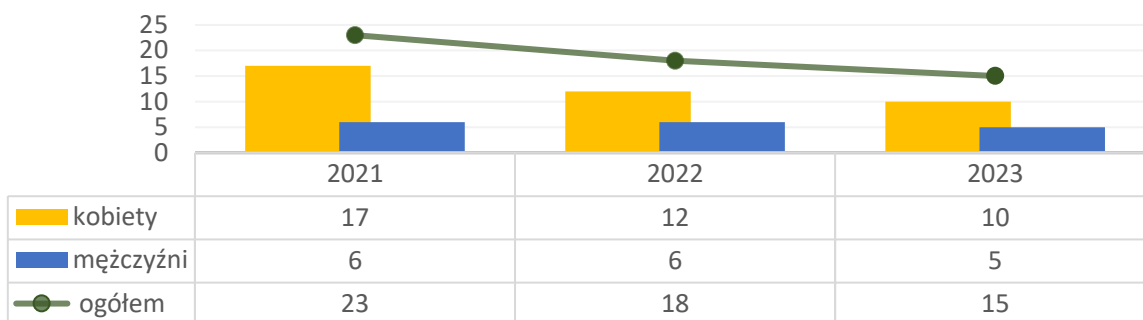

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2023 roku z pomocy społecznej korzystało 15 osób w wieku poprodukcyjnym, z czego 10 stanowiły kobiety, a 5 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym wykazywała tendencje spadkowe, a liczba kobiet była większa niż liczba mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

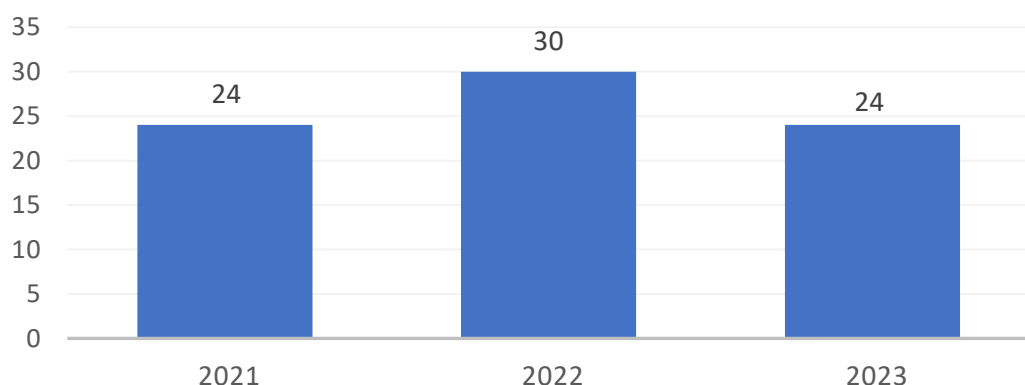
Wykres 59. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat widoczne są wahania liczby świadczeń dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby powyżej 75 roku życia: zarówno w 2021 roku, jak i w 2023 roku były to 24 świadczenia, natomiast w 2022 roku wydano 30 tego typu świadczeń.

Wykres 60. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie

więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2021-2023 żaden z mieszkańców gminy Gozdowo nie przebywał w DPS¹⁹.

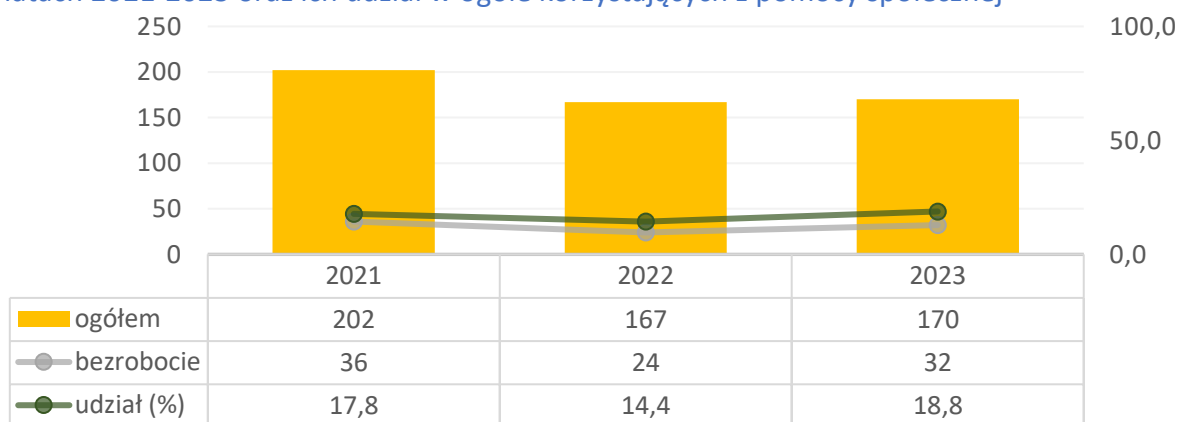
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. W rozdziale tym omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny Gminy.

W 2021 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 36 rodzin korzystającym z pomocy społecznej, w 2022 roku – 24, z kolei w 2023 roku były to 32 rodziny. Wahania widoczne są również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej, a największą wartość odnotowano w ostatnim roku poddanym analizie (18,8%).

Wykres 61. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

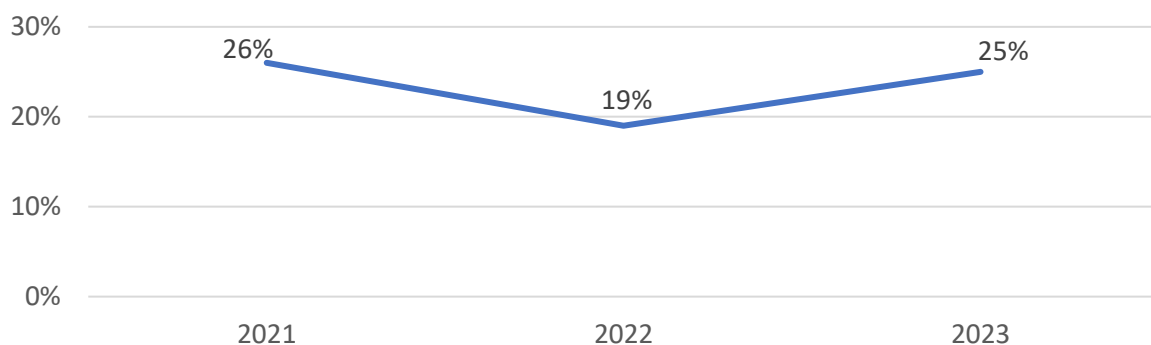
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹⁹ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat zauważalne są wahania wartości: w 2021 roku było to 26%, w 2022 roku – 19%, z kolei w 2023 roku wzrosła ona do 25%.

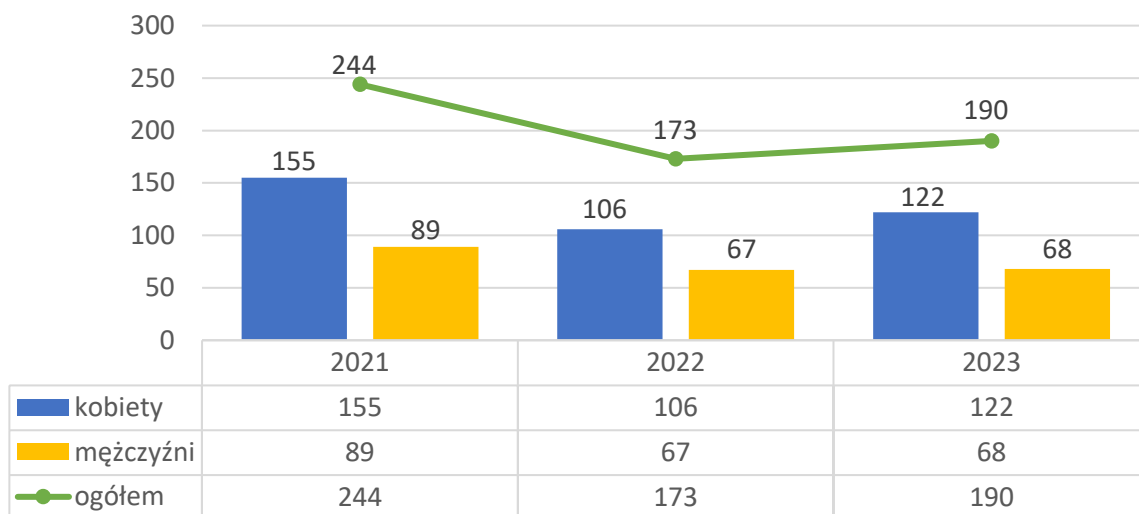
Wykres 62. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na koniec 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu zarejestrowanych było łącznie 190 mieszkańców gminy Gozdowo. Oznacza to wzrost względem 2022 roku o 9,8% oraz spadek o 22,1% w porównaniu do 2021 roku. Pod względem płci występują znaczne dysproporcje – w każdym analizowanym roku pozostających bez pracy kobiet było więcej niż mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 63. Mieszkańcy gminy Gozdowo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w 2023 roku w stosunku do 2021 roku nastąpił spadek udziału osób do 30 roku życia (o 5,2 pp.) w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Biorąc pod uwagę odsetek mieszkańców do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia, w omawianym okresie ulegał on wahaniom, a najwyższe wartości odnotowano w 2022 roku. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 44. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gozdowo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023

kategoria wiekowa	31 grudnia 2021		31 grudnia 2022		31 grudnia 2023	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	36	14,8	28	16,2	31	16,3
do 30 roku życia	73	29,9	50	28,9	47	24,7
powyżej 50 roku życia	59	24,2	53	30,6	54	28,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Długotrwale bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiąganiem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwale pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gozdowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu sierpeckiego. Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie zauważalny jest stopniowy spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych: w 2021 roku było to 156 osób, w 2022 roku – 103, z kolei w 2023 roku – 92 mieszkańców Gminy. Podobne tendencje widoczne są w przypadku powiatu sierpeckiego: w 2021 roku było to 1 517 osób, w 2022 roku – 1 205, z kolei w 2023 roku – 1 177. Biorąc pod uwagę

udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców zarejestrowanych w PUP, zarówno w przypadku Gminy, jak i Powiatu dostrzegalny jest spadek wartości. Szczegółowe dane widoczne są w kolejnej tabeli.

Tabela 45. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gozdowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu sierpeckiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie		2021	2022	2023
Gmina	liczba osób	156	103	92
	udział (%)	63,9	59,5	48,4
Powiat	liczba osób	1 517	1 205	1 177
	udział (%)	65,0	59,7	58,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Gozdowo prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Sierpcu w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

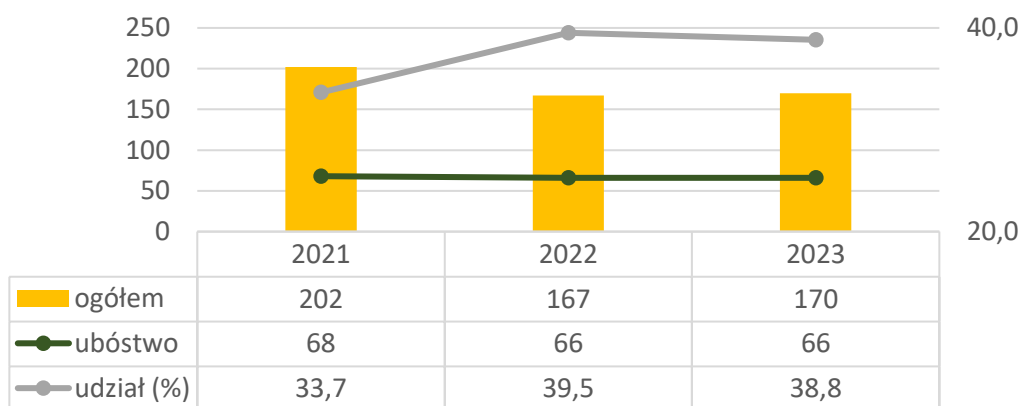
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Ubóstwo to złożony problem społeczny, który wykracza poza brak wystarczających środków finansowych. Jest to zjawisko prowadzące do wykluczenia społecznego, ograniczenia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia czy możliwości rozwoju zawodowego. Ubóstwo nie tylko dotyczy poszczególnych osób, ale także wpływa negatywnie na całe społeczności, pogłębiając różnice społeczne i gospodarcze. Analiza poziomu ubóstwa w Gminie została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń. Zgromadzone informacje pozwoliły na kompleksowe zbadanie aktualnej sytuacji, a także na ocenę dynamiki zmian w tym obszarze na przestrzeni ostatnich lat.

W 2023 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu ubóstwa w przypadku 66 spośród 170 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 38,8% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu ubóstwa utrzymywała się na względnie stałym poziomie: w roku bazowym było to 68 rodzin, z kolei w kolejnych dwóch latach – po 66. Biorąc pod uwagę ich udział procentowy w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS, w 2021 roku było to 33,7%, w 2022 roku – 39,5%, z kolei w 2023 roku kształtował się na poziomie 38,8%. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Liczba osób otrzymujących zasiłek stały na przestrzeni analizowanych lat systematycznie wzrastała: w 2021 roku było to 38 osób, w 2022 roku – 39 osób, a w 2023 roku – 42 osoby. Kwota przeznaczona na ten rodzaj zasiłku również wzrosła, wynosząc odpowiednio: 228 273 zł w 2021 roku, 263 758 zł w 2022 roku i 286 080 zł w 2023 roku. W przypadku zasiłków okresowych odnotowano spadek liczby osób z nich korzystających. W 2021 roku pomocą tą objęto 16 osób, w 2022 roku – 14 mieszkańców Gminy, natomiast w 2023 roku – 11 osób. Kwota świadczeń w omawianym okresie ulegała wahaniom, a najwyższą wartość odnotowano w ostatnim roku poddanym analizie (14 354 zł). W przypadku zasiłków celowych liczba beneficjentów systematycznie malała: w 2021 roku wynosiła 91 osób, w 2022 roku – 72 osoby, a w 2023 roku – 66 osób.

Zmniejszeniu uległa również kwota środków przeznaczonych na ten cel z 78 992 zł w 2021 roku do 42 036 zł w 2023 roku.

Tabela 46. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	38	228 273	39	263 758	42	286 080
zasiłek okresowy	16	14 250	14	13 688	11	14 354
zasiłek celowy	91	78 992	72	49 328	66	42 036

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. W 2023 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 32 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 61, z czego wszystkie przeznaczone były dla dzieci. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalne są wahania liczby osób otrzymujących świadczenia niepieniężne, zaś najwięcej korzystających z tej formy pomocy odnotowano w 2021 roku. W przypadku świadczeń pieniężnych, w 2021 roku korzystało z nich 49 osób, w 2022 roku – 46, z kolei w 2023 roku – 32 mieszkańców Gminy.

Tabela 47. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
świadczenie pieniężne	49	46	32
świadczenie niepieniężne:	79	58	61
w tym dzieci	79	58	61

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W latach 2021-2023 liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych uległa spadkowi, podobnie jak kwota świadczeń przeznaczona na ten cel. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba gospodarstw domowych	30	26	19
kwota świadczeń (zł)	53 586	48 106	44 765

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Wsparcie mieszkańców Gminy odbywało się również w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie, przy współpracy z Bankiem Żywności w Płocku. Tego typu pomoc mogą otrzymywać osoby lub rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2023 żaden mieszkaniec Gminy nie korzystał ze wsparcia GOPS z powodu bezdomności²⁰.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to stan dobrego samopoczucia, który umożliwia radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności, naukę, pracę i aktywny udział w społeczności. Jest kluczowym elementem zdrowia i dobrego funkcjonowania, stanowiąc podstawę podejmowania decyzji, budowania relacji i kształtowania świata, w którym żyjemy. To fundamentalne prawo człowieka, istotne dla rozwoju osobistego i społecznego²¹. Zdrowie psychiczne stanowi jeden z kluczowych filarów dobrostanu mieszkańców Gminy. Wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie problemom z nim związanym to wyzwania, które wymagają kompleksowych działań w zakresie profilaktyki, edukacji i dostępu do odpowiednich form wsparcia. Celem podejmowanych inicjatyw jest nie tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale również budowanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia zdrowia psychicznego oraz rozwijanie lokalnych zasobów, które mogą skutecznie wspierać osoby w kryzysie.

²⁰ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

²¹ Mental health, 2022, online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response> [dostęp: 20.01.2025]

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2021-2023 żaden z mieszkańców Gminy nie korzystał z tego typu usług²².

W zakresie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gminy działalność prowadzi **Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowach**. Jednostka świadczy pomoc m.in. poprzez zwiększanie samodzielności życiowej, integrację społeczną oraz wsparcie w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W ŚDS prowadzone są regularne treningi z zakresu samodzielności, komunikacji, umiejętności społecznych, praktycznych czy też spędzania czasu wolnego. Oferowane jest również wsparcie w postaci poradnictwa psychologicznego, socjalnego czy też pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. W 2021 roku z usług ŚDS skorzystało 29 osób (w tym 21 z terenu Gminy), w 2022 roku – 34 osoby (w tym 22 osoby z Gminy), z kolei w 2023 roku były to 33 osoby (20 osób zamieszkujących Gminę)²³.

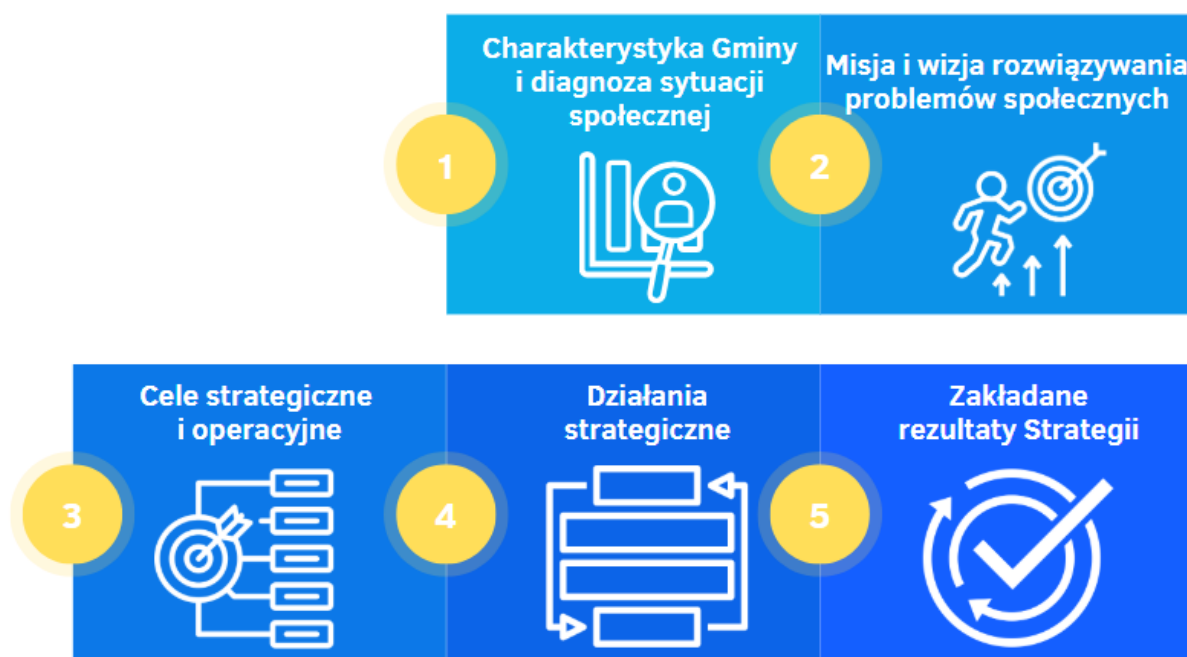
²² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

²³ Raport o stanie gminy Gozdowo za lata 2021-2023

Część programowa

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: **misja i wizja**, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, **wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych**, **planowane działania**, **oczekiwane rezultaty**, **system aktualizacji oraz zasady monitorowania i ewaluacji**. W jej skład wchodzi także ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia ona pożądany obraz Gminy w przyszłości, odzwierciedlając aspiracje społeczności i wyznaczając priorytety w podejmowanych działaniach na rzecz integracji, wsparcia oraz poprawy warunków życia wszystkich grup społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych w gminie Gozdowo została stworzona na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji kluczowych obszarów problemowych zawartych w diagnozie. Jej sformułowanie umożliwia wyznaczenie **misji**, która określa ogólny cel i wskazuje kierunek działań, jakie Gmina planuje podjąć.

WIZJA GMINY GOZDOWO

Gmina Gozdowo wspiera rozwój i integrację wszystkich grup społecznych, zapewniając równy dostęp do usług społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych. Tworzy przyjazne warunki do życia, pracy i aktywności społecznej, dbając o poprawę jakości życia, rozwój infrastruktury i inicjatyw społecznych, budowanie solidarności międzypokoleniowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

MISJA GMINY GOZDOWO

Gmina Gozdowo dąży do budowania środowiska, w którym każdy mieszkaniec, niezależnie od wieku, sytuacji czy możliwości, znajduje przestrzeń do rozwoju, wsparcie w trudnościach i motywację do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych.

01

Wspieranie rozwoju rodzin oraz podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych

02

Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych

03

Zapobieganie i przeciwdziałanie problemowi uzależnień oraz wsparcie w leczeniu i reintegracji społecznej osób uzależnionych

04

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

05

Zwiększenie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej

06

Promowanie zdrowia psychicznego oraz rozwój dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami psychicznymi

Cel strategiczny nr 1**Wspieranie rozwoju rodzin oraz podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych****Cel operacyjny 1: Wsparcie rodzin i opiekunów w efektywnym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie wsparcia rodzinom zmagającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez pomoc asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań w kierunku utworzenia rodzin wspierających.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Stworzenie dzieciom warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i edukacyjnemu poprzez zapewnienie opieki w stabilnym i wspierającym środowisku rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031

Informowanie rodzin o dostępnych formach wsparcia, takich jak poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne oraz o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, GKRPA, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	GOPS, GKRPA, ZI, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kontynuacja działalności placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba działających placówek opieki nad dziećmi do lat 3.	UG, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny 2: Zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży oraz wyrównywanie szans w zakresie edukacji i rozwoju.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba funkcjonujących Placówek Wsparcia Dziennego.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	GOPS, UG, placówki oświatowe	Bez kosztów
Organizowanie, wspieranie i promowanie wydarzeń oraz inicjatyw skierowanych do rodzin z dziećmi.	Zwiększenie zaangażowania rodzin w życie społeczności lokalnej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.	Liczba zorganizowanych imprez. Szacunkowa liczba uczestników.	GOPS, UG, NGO, GOK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UG, NGO, GOK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UG, GKRPA, NGO, GOK, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 2**Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych**

Cel operacyjny 1: Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług społecznych, wspierając ich w pozostaniu w swoim dotychczasowym środowisku.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Promowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	GOPS, NGO, GOK, GBP, UG, WTZ, UTW, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UG	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z sektorem pozarządowym.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy
Kontynuowanie, inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych programami.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy

Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez zainicjowanie działalności asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej. Liczba osób objętych wsparciem asystentów.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości życia członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie dostępu do opieki w Domach Pomocy Społecznej dla osób potrzebujących wsparcia.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	GOPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz rozwój inicjatyw wspierających ich integrację i zaangażowanie.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	GOPS, UG, NGO, GOK, GBP, UTW	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GOK, GBP, UTW	Budżet Gminy
Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UG, WTZ, GOPS	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Kontynuacja działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Akademia Gozdowska”.	Zapewnienie opieki, organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba słuchaczy UTW.	UG, GBP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zainicjowanie działalności Klubu Seniora na terenie Gminy.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba działających klubów seniora. Liczba uczestników.	UG, NGO, GOK, GBP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 3

Zapobieganie i przeciwdziałanie problemowi uzależnień oraz wsparcie w leczeniu i reintegracji społecznej osób uzależnionych

Cel operacyjny 1: Redukcja problemu uzależnień w Gminie oraz minimalizacja ich negatywnych skutków dla lokalnej społeczności.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia w formie materialnej i niematerialnej rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	GOPS	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031

Kontynuacja działalności PIK na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PIK w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	UG, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
--	---	--	-----------	--

Cel operacyjny nr 2 – Zwiększenie skuteczności i liczby inicjatyw profilaktycznych dotyczących uzależnień oraz propagowanie zdrowego trybu życia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPIŃ dotyczących problemu uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	UG, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Prowadzenie warsztatów i innych zajęć edukacyjnych w szkołach, obejmujących tematykę uzależnień oraz organizacja pozalekcyjnych aktywności z elementami profilaktyki.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UG, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA, UG	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci poprzez zapewnienie im bezpiecznego środowiska, sprzyjającego nawiązywaniu pozytywnych relacji i rozwoju umiejętności społecznych.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	GKRPA, UG	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Zaangażowanie w ogólnopolskie i lokalne kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do różnych grup społecznych, mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	GKRPA, GOPS, PP, UG, NGO, GOK, GBP, SPZOP, placówki oświatowe,	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Podniesienie kompetencji zawodowych uczestników szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, GOPS, UG, PP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	GKRPA, UG, NGO, GOK GBP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UG, PP	Budżet Gminy
--	---	---	--------	--------------

Cel strategiczny nr 4

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Cel operacyjny 1: Zapewnienie pomocy rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	GOPS, GKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, SPZOP	Budżet Gminy
Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, UG, GKRPA, ZI, SPZOP	Budżet Gminy
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przemocy domowej oraz zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	GOPS, GKRPA, PP, placówki oświatowe, SPZOP	Budżet Gminy

Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	GOPS, GKRPA, ZI, PIK	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych.	GOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy
Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Wzmocnienie lokalnego systemu profilaktyki przemocy domowej, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat tego zjawiska oraz jego następstw.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w kampaniach społecznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	GOPS, GKRPA, ZI, PP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie świadomości uczniów na temat przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	UG, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UG, GOPS, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 5

Zwiększenie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej

Cel operacyjny 1: Podnoszenie możliwości zatrudnienia poprzez skuteczne wsparcie osób bezrobotnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia doradztwa zawodowego, organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych oraz wspierania ich w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Gminy.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców poprzez prace społecznie użyteczne i interwencyjne oraz roboty publiczne.	Promowanie uczestnictwa mieszkańców Gminy pozostających bez pracy, w działaniach takich jak prace społecznie użyteczne i roboty publiczne.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych w celu aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w programach aktywizacyjnych opartych na kontraktach socjalnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	GOPS	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031

Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	UG, NGO	Budżet Gminy
Cel operacyjny 2: Ograniczanie problemu ubóstwa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród mieszkańców Gminy.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie niezbędnego wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez dostęp do świadczeń pomocy społecznej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wsparcie w zakresie dożywiania w postaci zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia uczniom poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja zadania własnego Gminy w zakresie udzielania schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze wsparcia schronisk.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 6

Promowanie zdrowia psychicznego oraz rozwój dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami psychicznymi

Cel operacyjny nr 1 – Tworzenie efektywnego systemu wsparcia oraz podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zdrowia psychicznego.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, SPZOP	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	GOPS, PIK, placówki oświatowe, SPZOP, NGO, PPP	Budżet Gminy
Wspieranie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowach.	Przygotowanie do życia w społeczeństwie i poprawa samodzielności osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba osób korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowach.	UG, ŚDS	Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Gozdowo. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- ▶ budżet Wojewody,
- ▶ budżet Samorządu Województwa,
- ▶ Fundusz Pracy,
- ▶ Fundusz Solidarnościowy,
- ▶ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ▶ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ▶ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ▶ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Gozdowo. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2025-2031 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie.

Tabela 49. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2023	121 434	2 267 243	998 500	82 726	3 455 856	6 925 759
2024²⁴	85 000	2 794 834	1 547 304	82 726	4 142 707	8 652 571
PROGNOZA						
2025	87 125	2 864 705	1 585 987	84 794	4 246 275	8 868 886
2026	89 303	2 936 322	1 625 636	86 914	4 352 432	9 090 607
2027	91 536	3 009 731	1 666 277	89 087	4 461 242	9 317 873
2028	93 824	3 084 974	1 707 934	91 314	4 572 773	9 550 819
2029	96 170	3 162 098	1 750 632	93 597	4 687 093	9 789 590
2030	98 574	3 241 151	1 794 398	95 937	4 804 270	10 034 330
2031	101 038	3 322 179	1 839 258	98 335	4 924 377	10 285 187

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 zakłada realizację kompleksowego modelu polityki społecznej. Ze względu na długookresowy charakter dokumentu oraz jego perspektywiczne cele, kluczowym aspektem jest regularne monitorowanie, a w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji – aktualizowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 wyznacza działania wymagające zaangażowania zarówno społeczności lokalnej, jak i instytucji publicznych oraz prywatnych. Partnerstwo oraz współpraca wszystkich podmiotów stanowią fundament skutecznej polityki społecznej. Ze względu na różnorodność zadań oraz udział wielu podmiotów, realizacja Strategii wymaga sprawnej koordynacji działań oraz ścisłej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działania rozwojowe. Głównym inicjatorem i koordynatorem planowanych działań jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie, odpowiedzialny za zarządzanie wdrażaniem dokumentu.

²⁴ Wartość za rok 2024 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dla gminy Gozdowo

Harmonogram wdrażania założeń Strategii przewiduje cztery podstawowe etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 50. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Gozdowo o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031”.	II kwartał 2025 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	II kwartał 2025 r. – IV kwartał 2031 r.
Etap III	Monitoring.	na koniec każdego roku w okresie od 2025 r. do 2031 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2032 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Gminą, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- ▶ możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- ▶ informacja o postępach wdrażania Strategii;
- ▶ współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- ▶ informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Gozdowo do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukazać realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki

monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe dotyczą danych dla 2023 roku, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 51. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (2023 r.)	Wartość docelowa (2031 r.)
Wspieranie rozwoju rodzin oraz podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	17	do 20
	Liczba asystentów rodziny.	1	min. 2
	Liczba rodzin wspierających.	0	min. 1
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	9,4	poniżej 9,0
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	3,49	poniżej 3,00
	Liczba działających PWD.	0	min. 1
Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	20,6	do 22,0
	Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	0	do 5
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	38,2	do 35,0
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	16	min. 15
	Liczba uczestników WTZ.	30	min. 30

Zapobieganie i przeciwdziałanie problemowi uzależnień oraz wsparcie w leczeniu i reintegracji społecznej osób uzależnionych	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	2	do 5
	Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	436	min. 500
	Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	0	min. 100
	Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	0	min. 10
	Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	0	min. 20
	Liczba PIK dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	1	min. 1
	Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z PIK.	8	do 15
	Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z PIK.	0	do 3
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	7,1	do 5,0
Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	1,2	do 2,0
	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	12	do 10
	Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	12	do 10
	Liczba posiedzeń ZI.	10	min. 6 (min. raz na dwa miesiące)
	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z PIK.	1	do 5
	Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z PIK.	2	do 5

Zwiększenie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	25	poniżej 20
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	18,8	poniżej 15,0
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	48,4	poniżej 40,0
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	38,8	do 30,0
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	42	do 35
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	11	do 10
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	66	do 50
Promowanie zdrowia psychicznego oraz rozwój dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami psychicznymi	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	do 5
	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	0	min. 7 (raz do roku)
	Liczba osób korzystających ze wsparcia ŚDS.	33	min.40

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gozdowo na lata 2025-2031 zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Gozdowo i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- ▶ podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- ▶ dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- ▶ podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- ▶ wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- ▶ promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- ▶ doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ▶ zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- ▶ interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Realizacja głównych założeń dokumentu powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Gozdowo, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie. Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
8. Pikula N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2022 roku. Zestawienia statystyczne.
10. Raport o stanie gminy Gozdowo za rok 2021, 2022, 2023.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.
13. Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej za 2021, 2022 i 2023 rok.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Szatur-Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
16. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939).

Źródła internetowe:

1. GUS – Bank Danych Lokalnych: www.bdl.stat.gov.pl.
2. Mapa Egzaminów: www.mapa.wyniki.edu.pl.
3. Mental health, 2022, online: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response [dostęp: 20.01.2025]

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Gozdowo.....	18
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Gozdowo według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)	22
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	32
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	33
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Gozdowo alkoholu w latach 2021-2023	91
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego	107

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	10
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Gozdowo w porównaniu do powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego na przestrzeni lat 2021-2023	19
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Gozdowo w latach 2021-2023 (w procentach)	20
Tabela 4. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Gozdowo w latach 2021-2023	23
Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do Publicznego Przedszkola w Gozdowie w latach 2021-2023	24
Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do klubów dziecięcych w gminie Gozdowo w latach 2021-2023	24
Tabela 7. Dane dotyczące GBP w Gozdowie w latach 2021-2023	26
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Gozdowo w porównaniu do powiatu sierpeckiego w 2023 roku	28
Tabela 9. Liczba przestępstw stwierdzonych w podziale na kategorie w gminie Gozdowo w latach 2021-2023	29
Tabela 10. Interwencje OSP w gminie Gozdowo w latach 2021-2023	30
Tabela 11. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	34
Tabela 12. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023	36

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023	39
Tabela 14. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2021-2023	39
Tabela 15. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023	40
Tabela 16. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=52	46
Tabela 17. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=52	47
Tabela 18. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4 ...	52
Tabela 19. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4	52
Tabela 20. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=76	55
Tabela 21. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=9	56
Tabela 22. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=7	67
Tabela 23. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=2	69
Tabela 24. Jakie były to substancje? N=2	70
Tabela 25. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=11	72
Tabela 26. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=12	72
Tabela 27. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=12	73
Tabela 28. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=13	74
Tabela 29. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=88	76
Tabela 30. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023	81
Tabela 31. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Gozdowo w pieczy zastępczej w latach 2021-2023	83
Tabela 32. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023	85
Tabela 33. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023	85
Tabela 34. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023	86
Tabela 35. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023	86
Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023 ...	87
Tabela 37. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023	89

Tabela 38. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023	90
Tabela 39. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023	94
Tabela 40. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	95
Tabela 41. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023	95
Tabela 42. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.....	96
Tabela 43. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty" w gminie Gozdowo w latach 2021-2023	96
Tabela 44. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gozdowo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023	101
Tabela 45. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gozdowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu sierpeckiego na przestrzeni lat 2021-2023	102
Tabela 46. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023	104
Tabela 47. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023	104
Tabela 48. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2020-2022	105
Tabela 49. Ramy finansowe Strategii	126
Tabela 50. Harmonogram wdrażania Strategii.....	127
Tabela 51. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	130

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gozdowo w latach 2021-2023	19
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie sierpeckim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa mazowieckiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	21
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Gozdowo w latach 2021-2023.....	21
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2021-2023.....	22
Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 roku uczniów z gminy Gozdowo, powiatu sierpeckiego i województwa mazowieckiego	25

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim oraz województwie mazowieckim w latach 2021-2023	28
Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Gozdowo, powiecie sierpeckim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2021-2023	36
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Gozdowo w latach 2021-2023.....	38
Wykres 9. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023	38
Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)	41
Wykres 11. Płeć: N=79.....	43
Wykres 12. Wiek: N=79	44
Wykres 13. Wykształcenie: N=79	44
Wykres 14. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=79	45
Wykres 15. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=79	46
Wykres 16. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=79.....	47
Wykres 17. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=79	48
Wykres 18. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=79	49
Wykres 19. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=79	50
Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=79	51
Wykres 21. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=79	51
Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=79	53
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klapsy) jest metodą wychowawczą, która: N=79	53
Wykres 24. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=79	54
Wykres 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=79	55

Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=79	56
Wykres 27. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=79	58
Wykres 28. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=79	59
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=79	60
Wykres 30. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=79	60
Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=79	61
Wykres 32. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=79	62
Wykres 33. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=79	63
Wykres 34. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=79	64
Wykres 35. Płeć: N=88.....	65
Wykres 36. Wiek: N=88.....	66
Wykres 37. Klasa: N=88.....	66
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=88	67
Wykres 39. Ile razy zdarzyło Ci się: N=88	68
Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=88	69
Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=88	71
Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=88	71
Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=88	73
Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=88	74
Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=88	75
Wykres 46. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=88	76

Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=88	77
Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=88	78
Wykres 49. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=88	79
Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023.....	82
Wykres 51. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023	82
Wykres 52. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	83
Wykres 53. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	84
Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	88
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023.....	92
Wykres 56. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gozdowo, województwie mazowieckim i całej Polsce w 2022 roku	92
Wykres 57. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej .	93
Wykres 58. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Gozdowo na przestrzeni lat 2021-2023	97
Wykres 59. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	98
Wykres 60. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2021-2023.....	98
Wykres 61. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	99
Wykres 62. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	100
Wykres 63. Mieszkańcy gminy Gozdowo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023.....	100
Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej .	103